

Buletin Informativ 15-22 Iunie 2019

CUPRINS

CALM ȘI GUVERNUL AU STABILIT CA PROCESUL DE DESCENTRALIZARE SĂ DEVINĂ O PRIORITATE A REPUBLICII MOLDOVA!.....	2
PREMIERUL MAIA SANDU LA ÎNTREVEDEREA CU REPREZENTANȚII CALM: „APL ESTE UNUL DINTRE PILONII DEMOCRAȚIEI”.....	5
PREȘEDINTELE CALM TATIANA BADAN CĂTRE NOUA GUVERNARE: „ÎN PERSOANA NOASTRĂ VEȚI AVEA UN PARTENER DE NĂDEJDE ȘI UN PRIETEN ADEVĂRAT CARE, ATUNCI CÂND ESTE CAZUL APRECIAZĂ, IAR CÂND SE GREȘEȘTE – VA SPUNE ÎN FAȚĂ ADEVĂRUL”.....	8
SERGIU LITVINENCO, PREȘEDINTELE COMISIEI JURIDICE, NUMIRI ȘI IMUNITĂȚI A PARLAMENTULUI: „ÎN PROGRAMUL DE GUVERNARE EXISTĂ UN COMPARTIMENT SPECIAL DEDICAT DESCENTRALIZĂRII ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE”.....	11
IGOR MUNTEANU, PREȘEDINTELE COMISIEI PARLAMENTARE ECONOMIE, BUGET ȘI FINANȚE CĂTRE ALEȘII LOCALI: "TREBUIE SĂ FIȚI CÂT MAI SOLIDARI CU CALM-UL, SĂ FIȚI SOLIDARI ÎNTRE VOI, PENTRU CĂ NE AȘTEAPTĂ DECIZII EXTREM DE IMPORTANTE".....	13
CONSTANTIN COJOCARU, PRIMARUL MUNICIPIULUI EDINEȚ, VICEPREȘEDINTE AL CALM: „ÎMI DORESC SĂ AVEM REGULI CLARE DE JOC”.....	16
VALENTINA CASIAN, PRIMARUL MUNICIPIULUI STRĂȘENI, VICEPREȘEDINTE AL CALM: „ASTĂZI NU ATESTĂM O DESCENTRALIZARE A RESURSELOR FINANCIARE, DAR CONSTATĂM O CENTRALIZARE”.....	18
NICOLAE TUDOREANU, PRIMAR DE FEȘTELIȚA, ȘTEFAN VODĂ: „ȘI ÎN PERIOADA CRIZELOR POLITICE LUCRURILE ÎN RM AU AVANSAT DATORITĂ AUTORITĂȚILOR LOCALE”.....	20
LARISA VOLOH, PRIMAR DE PALANCA, ȘTEFAN VODĂ, PREȘEDINTELE REȚELEI FEMEILOR PRIMAR DIN CADRUL CALM: „FERICIȚI, DAR UN PIC CAM FLĂMÂNZI, ACESTEA SUNT EFECTELE NOII LEGI DE SALARIZARE PENTRU CEI DIN APL”.....	22
SVETLANA MITROFAN, PREȘEDINTELE REȚELEI SECRETARILOR DIN CADRUL CALM: „SE CREDE CĂ SECRETARII CONSILIILOR LOCALE SUNT NEMURITORI, DAR EI SUNT OAMENI ȘI ALEG SĂ PLECE”.....	25
GHEORGHE RĂILEANU, PRIMARUL ORAȘULUI CIMIȘLIA, VICEPREȘEDINTE AL CALM: "ROLUL UNUI PRIMAR ESTE DE A FI CONDUCĂTORUL UNEI COMUNITĂȚI, UN MODEL PENTRU CETĂȚENI, O PERSOANĂ CARE SĂ POATĂ MOBILIZA, ÎNCURAJA OAMENII, SĂ LE REDEA OPTIMISMUL”.....	26
ALEXEI BUSUIOC, PRIMAR DE CAPACLIA, CANTEMIR: „REPUBLICA MOLDOVA NU ESTE DOAR CHIȘINĂUL. RM SUNTEM NOI – SATELE, COMUNELE ȘI ORAȘELE, ESTE TOT CE NE FACE MÂNDRI SĂ NE SIMȚIM ACASĂ, LÂNGĂ PĂRINȚI, FRAȚI ȘI SURORI”.....	28
SPECIALIȘTII FUNCİARI DIN PRIMĂRII, UNA DINTRE CELE MAI IMPORTANTE ȘI DISCRIMINATE CATEGORII DE FUNCİONARI, SE UNESC ÎN CADRUL REȚELEI CALM!.....	30
ÎN CADRUL CALM A FOST CONSTITUITĂ REȚEAUA PROFESIONALĂ A SPECIALIȘTILOR DIN APL ÎN PERCEPERE FISCALĂ!.....	31
ÎNCĂ DOUĂ COMUNITĂȚI LOCALE VOR BENEFICIA DE AUTOSPECIALE DIN PARTEA AUSTRIEI!.....	33
LA COLIBAȘI A FOST LANSAT SERVICIUL INTERCOMUNITAR DE POMPIERI VOLUNTARI!.....	34

CALM ȘI GUVERNUL AU STABILIT CA PROCESUL DE DESCENTRALIZARE SĂ DEVINĂ O PRIORITY A REPUBLICII MOLDOVA!

Necesitatea edificării unui cadru instituțional adecvat și instituirea unui mecanism real de colaborare între autoritățile centrale și cele locale ce ar urgenta procesul de descentralizare și consolidare a autonomiei locale la toate nivelele de administrație publică au fost cele mai importante subiecte discutate vineri, 21 iunie, la întrevederea celor peste 700 de aleși locali cu premierul Maia Sandu și alți reprezentanți ai administrației centrale. Evenimentul a fost organizat de Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) și Cancelaria de Stat și fost moderat de directorul executiv al CALM Viorel Furdui.

Premierul i-a asigurat pe cei prezenți că actuala guvernare înțelege foarte bine prin ce coșmar au trecut aleșii locali în ultimii ani. „Știm că ați fost amenințați cu deschiderea dosarelor penale, știm că ați fost șantajați cu reducerea finanțării pentru comunitățile DVS., astfel încât să nu puteți să îndepliniți promisiunile pe care le-ați făcut în fața cetățenilor. Maia Sandu le-a dat asigurări aleșilor locali că va începe **procesul de descentralizare reală. „Vom face totul pentru ca cuantumul bugetelor locale să crească. Vom deschide calea finanțărilor din partea partenerilor străini, să existe finanțare directă către APL. Vor rămâne și proiecte care vor fi coordonate la nivel central, dar vom promova metode și mecanisme de finanțare directă, astfel încât să reducem dependența APL de puterea centrală. Noi avem un obiectiv comun. Atunci când oamenii din localitățile în care lucrați dvs. se vor simți bine, atunci când standardele de viață ale locuitorilor vor fi mari, atunci misiunea autorităților centrale va fi îndeplinită”, a afirmat prim-ministrul.**”

Potrivit președintelui CALM Tatiana Badan, prezența numeroasă a primarilor la acest eveniment este o dovadă a faptului că în inimile majorității reprezentanților APL a renăscut speranța și există așteptări foarte mari privind schimbarea lucrurilor în bine. Tatiana Badan s-a arătat convinsă de faptul că un aspect important ce ar contribui la această schimbare așteptată este crearea unui mecanism efectiv și permanent de colaborare, consultare și implicare a APL în procesul decizional național. „Astfel, vocea APL va fi auzită la fiecare etapă a procesului decizional din Republica Moldova. Printre acțiunile prioritare în domeniul consolidării cooperării și dialogului între Guvern

și APL, președintele CALM a propus acordarea CALM a statutului de membru al Guvernului, cu vot consultativ. „Astfel va fi asigurată prezența opiniei generalizate a tuturor APL în cadrul ședințelor Guvernului. În prezent de acest drept beneficiază doar UTA Găgăuzia, în timp ce majoritatea covârșitoarea a APL din Republica Moldova NU beneficiază de acest drept; revigorarea activității Comisiei Paritare (cu participarea membrilor Guvernului), a grupului de lucru CALM–Guvern (la nivelul secretarilor de stat), grupurilor de lucru comune cu CALM de pe lângă fiecare minister; introducerea în Regulamentul Parlamentului, în Legea actelor normative etc. a obligativității consultării opiniei APL/CALM de către reprezentanții Comisiilor Parlamentare și autorilor proiectelor de legi a tuturor inițiativelor ce vizează drepturile și interesele APL etc.”

Sergiu Litvinenco, președintele Comisiei Juridice, Numiri și Imunități a Parlamentului i-a asigurat pe aleșii locali că în programul de guvernare există un compartiment special dedicat descentralizării și administrației publice locale și a prezentat câteva dintre prioritățile noii guvernări, printre care angajamentul legat de implicarea efectivă a APL în procesul de luare a deciziilor.

Igor Munteanu, președintele Comisiei Parlamentare economie, buget și finanțe a amintit că la evenimentul organizat de CALM și Cancelaria de Stat s-a spus că, în sfârșit, suntem liberi. „Ar trebui să fim nu doar liberi, dar și lideri. Lideri în restabilirea competențelor APL, lideri la reprezentarea intereselor atât de diverse și atât de importante ale comunităților locale, lideri la nivelul de recăpătare a prestigiului de care RM trebuie să se bucure în raport cu instituțiile internaționale.” **În vederea impulsivării descentralizării APL, Igor Munteanu a pledat pentru ca Parlamentul, de comun acord cu Guvernul și ministerele de ramură, să examineze și să analizeze cu foarte multă atenție propunerile care au venit în ultima vreme din partea CALM-ului.**

Primarul municipiului Edineț, vicepreședintele CALM Constantin Cojocar și-a exprimat dorința de elimina structurile administrative parazitare, intermediare. „Suntem o țară mică și mă întreb dacă chiar avem nevoie de APL I, APL II, APC etc? Nu vreau să spun că unii sau alții din structura la care mă refer sunt buni sau mai puțin buni, dar mi se pare că prea mulți bani publici se duc acolo și prea mult este politizat acest ban public.”

Potrivit primarului municipiului Strășeni, vicepreședintele CALM Valentina Casian, „Drumuri bune 1” este un proiect ilegal. „Și pentru că am vorbit despre ilegalitatea acestui program am avut zeci de ședințe de judecată, pentru că am știrbit din imaginea celor care promovează și implementează acest proiect. Nu poate să decidă un președinte de raion sau un alt om din cadrul unui partid care este la guvernare, care drum trebuie să fie construit, că acesta nu este un drum de acces spre instituții publice, nu este un drum cu un flux enorm de transport și de cetățeni. Propunerea noastră este foarte clară: de stopat aceste programe ilegale, aceste resurse care nu sunt repartizate după niște criterii foarte clare”.

Nicolae Tudoreanu, primar de Feștelița, Ștefan Vodă a venit cu propuneri privind îmbunătățirea sistemului de finanțe publice locale. „Codul Funciar, care astăzi este principala sursă în formarea bugetelor locale, nu a fost modificat din anul 1999. Avem 100 mii de lei încasate în 1999 la o mie ha de teren agricol prelucrat și tot aceeași sumă o încasăm și astăzi , vă dați bine seama ce însemna 100 mii de lei în 1999 și ce înseamnă 100 mii în 2019, fără indexare, fără actualizare și fără a fi calculată inflația. Nu avem procese de reindexare a veniturilor proprii prevăzute prin lege. Poate sunt prea tehnic, dar am observat la un moment dat că anume problemele tehnice sunt probleme reale în APC.”

Primarul oraşului Cimişlia, vicepreşedintele CALM Gheorghe Răileanu a afirmat că astăzi suntem într-o criză. „O criză care ne-a oprit din dezvoltare, iar acum suntem obligați să facem un salt...” **Gheorghe Răileanu a fost de părere că rolul unui primar nu este doar de a face un drum, dar și de a fi o persoana care are putea mobiliza cetățenii.** „Indiferent de partidul din care facem parte, trebuie să avem interese comune. Am întâlnit primari care erau mânați ca vitele să muncească pentru partid. Trebuie să ne mobilizăm și să fim uniți”, a fost îndemnul primarului de Cimişlia.

Primarul oraşului Comrat, Serghei Anastasov a menționat că doar după ce sistemul judecătoresc va fi cu adevărat independent se va reuși și dezvoltarea țării. „Acum patru ani când am devenit primari am văzut că avem observatori din partea unor partide politice. Trăim într-un stat, nu în pușcărie. Ne dorim ca fiecare structură să se ocupe strict de atribuțiile sale.”

Primarul oraşului Bălți, Nicolae Grigorişin a declarat că oamenii nu mai cred în instituțiile statului. Când privește proiectul „Drumuri bune”, Nicolae Grigorişin a opinat că banii au fost repartizați în funcție de apartenența politică.

Primărița oraşului Drochia, Nina Cereteu a vorbit din numele primarilor din opoziție. „Vreau să vă rog să nu ne mai divizați în „ai noștri” și „ai voștri”. Am obosit de dosare penale. Vreau să vă îndemn să faceți vizite în teritoriu și ar fi binevenit să fie revizuit rolul și locul administrației locale de nivelul 2.”

Primarul de Palanca, Ștefan Vodă Larisa Voloh a vorbit despre faptul că funcția publică demult a devenit una neatractivă, nu doar din cauza unui sistem de salarizare centralizat și depășit, care contravine cadrului constituțional și legal din domeniul descentralizării și autonomiei locale, dar și din cauza unui sistem de pensionare care a exclus orice stimulente pentru persoanele cu demnitate publică. **„Oameni care au activat zeci de ani în serviciul public au pensii sub limita sărăciei. Câți vor fi cei care vor dori să ocupe aceste funcții vacante în instituțiile noastre?”**

Alexei Busuioc, primarul de Capaclia, Cantemir a fost de părere că reprezentanții Consiliilor raionale sunt activi doar în campaniile electorale. „Pentru întreținerea Consiliului raional din Cantemir se cheltuie circa 19 milioane de lei. Suntem 27 de primării. Chiar dacă s-ar împărți acești bani per capita, vă imaginați câte lucruri am putea face?”

Svetlana Mitrofan, președinta Rețelei Secretarilor Consiliilor locale din cadrul CALM a declarat că funcționarii publici sunt temelia acestui stat. „Nu am văzut un primar performant fără o echipă profesionistă. E bine că actualul Guvern a înțeles că cetățenii au pierdut aproape toată încrederea în structurile statului și noi încercăm să facem față acestei situații. În aprilie curent a fost creată Rețeaua Profesională a Secretarilor și deja am expediat o adresare către Guvern.” Svetlana Mitrofan și-a exprimat speranța că actualul Guvern va aborda cu mai multă responsabilitate problemele cu care se confruntă secretarii Consiliilor locale.

La finalul întrevederii premierul Maia Sandu a răspuns la mai multe întrebări adresate de aleșii locali și a solicitat CALM-ului să delege persoane care să participe, împreună cu reprezentanții Executivului, la identificarea celor mai bune soluții pentru APL.

Serviciul de Comunicare al CALM

PREMIERUL MAIA SANDU LA ÎNTREVEDEREA CU REPREZENTANȚII CALM: „APL ESTE UNUL DINTRE PILONII DEMOCRATIEI”

Peste 700 de aleși locali au venit vineri, 21 iunie, la întrevederea cu premierul Maia Sandu. Evenimentul a fost organizat de Congresul Autorităților Locale din Moldova și Cancelaria de Stat. Premierul a fost însoțită de alți reprezentanți ai Guvernului și Parlamentului și a asigurat autoritățile locale că se vor bucura de o independență mai mare, inclusiv prin identificarea noilor resurse pentru a consolida bugetele locale.

„Fiecare dintre DVS reprezentați o comunitate cu nevoile și bucuriile ei, în această sală fiind reprezentanții peste 700 de comunități, unele asemănătoare, altele foarte diferite, cu toții însă avem un interes comun – cel al cetățeanului. Acestea nu sunt doar cuvinte frumoase, am certitudinea că fiecare decizie a noastră trebuie să pornească de la întrebarea dacă ceea ce facem noi este bine pentru oamenii din comunitatea pe care o reprezentăm?”

Mai Sandu le-a spus aleșilor locali că înțelege cât de greu este să fii primar sau funcționar în APL din Republica Moldova. „Unul dintre președinții SUA spunea că este mai greu să fii primar decât președinte și cred că avea dreptate. Să fii primar este un lucru complicat în sine pentru că trebuie să înțelegi nevoile oamenilor, trebuie să găsești soluții potrivite, resurse pentru ca să rezolvi aceste probleme, să fii aproape de toți membrii comunității. **A fi primar în țara noastră este de câteva ori mai dificil. Economia este la pământ, oamenii ați de muncă au plecat, afaceri locale aproape că nu există, medicii, profesorii din satele și orașele noastre au plecat, plus la aceasta, toată presiunea și teroarea politică a sugrumat APL în ultimii ani.**

Premierul i-a asigurat pe cei prezenți că actuala guvernare înțelege foarte bine prin ce coșmar au trecut aleșii locali în ultimii ani. „Știm că ați fost amenințați cu deschiderea dosarelor penale, știm că ați fost șantajați cu reducerea finanțării pentru comunitățile DVS., astfel încât să nu puteți să îndepliniți promisiunile pe care le-ați făcut în fața cetățenilor. Am înțeles acest lucru și nu am

condamnat niciodată acțiunile DVS care uneori nu au fost suficient de curajoase. Am condamnat și condamnăm regimul care a sufocat autoritățile locale și nu au lăsat aceste autorități să-și facă treaba. Noi am venit să lucrăm împreună și să ne asigurăm că ceea ce s-a întâmplat până acum nu se va mai întâmpla de acum încolo. **Noi am venit să consolidăm instituții și procese democratice, iar APL este unul dintre pilonii democrației.** Astăzi suntem aici ca să discutăm împreună despre ce putem face pentru ca lucrurile care s-au întâmplat în trecut să nu se repete."

Prim-ministrul Maia Sandu a afirmat că APL nu a funcționat niciodată perfect în Republica Moldova, mereu acesteia i s-au pus tot felul de piedici- sau nu se dădeau banii corect, totul era centralizat - sau prin legi autorităților locale le erau atribuite competențe, fără ca acestea să poată fi îndeplinite la modul real. „Se inițiau diverse controale, se tăiau state de personal, se luau proprietăți. În 1994, primarul general a fost numit neconstituțional, prin decret prezidențial. În 2002 chiar s-a încercat întreruperea mandatului aleșilor locali, dar niciodată APL nu a fost în situația în care a fost pe timpul regimului lui Plahotniuc, pentru că doar acest regim a fost în stare să anuleze rezultatele alegerilor câștigate de către reprezentantul opoziției. **Noi știm că DVS aveți nevoie de parteneri în administrația centrală și nu de șefi care să dea indicații politice. Aveți nevoie de o colaborare a puterii centrale cu puterea locală, pentru a găsi surse de finanțare, pentru a aloca resurse acolo unde este cea mai mare nevoie, pentru a organiza alegeri libere și corecte. Vreau să vă promit că acest Executiv va trata cu respect absolut toți aleșii locali, indiferent de apartenența politică, pentru că nu contează din ce partid veniți DVS, dacă aveți calitatea de membru al unui partid sau nu, contează dacă vă faceți lucrul cu dedicație, corect, în interesul cetățeanului.** Noi avem un obiectiv comun. Atunci când oamenii din localitățile în care lucrați DVS se vor simți bine, atunci când standardele de viață ale cetățenilor din toate localitățile vor fi mari, atunci și misiunea APC va fi îndeplinită."

Maia Sandu le-a dat asigurări aleșilor locali că banii vor fi alocați pe baza priorităților stabilite și după criteriul cost-beneficiu, în limita resurselor existente. „**Vom începe procesul de descentralizare reală. Vom face totul pentru ca quantumul bugetelor locale să crească. Vom deschide calea finanțărilor din partea partenerilor străini, să existe finanțare directă către APL. Vor rămâne și proiecte care vor fi coordonate la nivel central, dar vom promova metode și mecanisme de finanțare directă, astfel încât să reducem dependența APL de puterea centrală.** Noi avem un plan destul de serios în programul de guvernare dedicat APC și suntem astăzi aici pentru a asculta și propunerile DVS, pentru că în următoarele zile Guvernul va aproba planul de acțiuni, care să sprijine implementarea programului Guvernului și este momentul potrivit să auzim din partea DVS propunerile care trebuie să se regăsească în acest plan de acțiuni."

Premierul a enumerat mai multe priorități ale noului Executiv, printre acestea fiind:

1. Implicarea reală și efectivă a APL în procesul decizional;
2. Depolitizarea sistemului de transferuri interbugetare și crearea unui mecanism de distribuire obiectivă a acestora și asigurarea independenței față de partidele de la guvernare;
3. Revizuirea sistemului actual de repartizare a fondurilor publice destinate pentru finanțarea proiectelor investiționale prin stabilirea unor reguli clare;
4. Creșterea transparenței și implicarea în organele de supraveghere a fondurilor respective a reprezentanților APL și a societății civile, pe criterii de paritate. În special, premierul a făcut

trimitere la următoarele fonduri: Fondul Rutier, Fondul Ecologic, Fondul de Eficiență energetică, Fondul de Dezvoltare Regională;

5. Prelungirea acțiunii Fondului de compensare pentru următorii ani, până la realizarea angajamentelor și măsurilor de consolidare a bazei fiscale locale;

6. Consolidarea veniturilor bugetelor locale prin asigurarea înregistrării și evaluării masive a bunurilor imobile în toate comunitățile locale din RM;

7. Revizuirea statutului impozitului pe venit al întreprinderilor, astfel încât acesta să rămână la APL de nivelul I;

8. Examinarea și soluționarea problemei impozitării filialelor reprezentanțelor care activează în localitățile urbane și rurale, altele decât locul aflării sediilor centrale, astfel încât impozitele și taxele achitate de acestea să rămână total sau parțial la APL de nivelul I;

9. Acordarea dreptului exclusiv pentru APL de a stabili rata impozitelor și taxelor locale, precum și de a acorda facilități și scutiri;

10. Diminuarea controlului excesiv, revizuirea sistemului actual de control în direcția reducerii numărului de organe de control, stabilirii unor termene și reguli clare de efectuare a tuturor controalelor;

11. Punerea în aplicare a unor surse permanente de venituri proprii pentru acoperirea cheltuielilor legate de reparația și întreținerea drumurilor urbane și rurale, precum și delegarea către APL a atribuțiilor decizionale în acest domeniu;

12. Transferarea în proprietatea unităților administrativ-teritoriale din proprietatea statului a tuturor bunurilor de interes local de pe teritoriul respectiv, inclusiv a obiectivelor acvatice și resurselor naturale;

13. Asigurarea accesului liber și gratuit al APL la bazele de date în localitatea proprie, în special la sisteme informaționale, registre și altele, din domeniul înregistrării bunurilor imobile, infrastructurii tehnico-edilitare, în scopul asigurării unor planificări locale eficiente;

14. Lupta împotriva corupției și construirea statului de drept, astfel încât nimeni niciodată să nu poată folosi justiția împotriva APL.

Pentru a realiza cât mai multe din cele menționate, Executivul își propune să consolideze capacitățile subdiviziunilor responsabile din cadrul Cancelariei de Stat. „De asemenea, având în vedere că măsurile evidențiate trebuie să fie îndeplinite și de reprezentanții APL, vom face totul pentru ca să creștem capacitățile și la nivelul APL-urilor. Este în interesul Guvernului să avem o colaborare eficientă, sinceră și corectă cu APL, pentru că obiectivul nostru comun este bunăstarea cetățenilor. Toate aceste schimbări trebuie să redea APL, în primul rând, libertatea, pentru că o lecție pe care o putem învăța din perioada fostului regim este că putem progresa, putem merge înainte doar dacă suntem liberi. De noi, reprezentanții administrației sau de aleșii poporului depinde cum menținem această libertate. Data viitoare, când cineva va primi o indicație ilegală, sau un ordin abuziv, trebuie să-l respingă ferm, căci micile cedări conduc la mari compromisuri în timp, iar regimul corupt și autoritar nu s-a construit peste noapte. Data viitoare,

nu mai putem permite unui asemenea regim să se instaureze în țara noastră. **Partidele se vor perinda la putere, politicienii vor veni și vor pleca, însă DVS puteți sta la paza democrației și a rezistenței în comunitățile pe care le reprezentați.** Și dacă veți avea în fața DVS decizii dificile de luat, gândiți-vă la oamenii care v-au ales. Veți înțelege că singura decizie corectă este cea care pune interesul omului pe primul loc," a punctat premierul Maia Sandu.

Serviciul de Comunicare al CALM

PREȘEDINTELE CALM TATIANA BADAN CĂTRE NOUA GUVERNARE: „ÎN PERSOANA NOASTRĂ VETI AVEA UN PARTENER DE NĂDEJDE ȘI UN PRIETEN ADEVĂRAT CARE, ATUNCI CÂND ESTE CAZUL APRECIAZĂ, IAR CÂND SE GREȘESTE – VA SPUNE ÎN FAȚĂ ADEVĂRUL”

Președintele CALM Tatiana Badan a afirmat la reuniunea celor peste 700 de aleși locali cu Guvernul condus de Maia Sandu că prezența numeroasă a primarilor este o dovadă a faptului că în inimile majorității reprezentanților APL a renăscut speranța și există așteptări foarte mari privind schimbarea lucrurilor în bine.

„Problemele actuale ale APL au fost întotdeauna abordate de CALM și sunt descrise cu lux de amănunte în diferite documente și rapoarte, inclusiv în ultima rezoluție a Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei din 4 aprilie 2019.”

În discursul său, Tatiana Badan s-a referit la două aspecte fundamentale, care pot ajuta Guvernarea în asigurarea unei schimbări adevărate spre bine în domeniul reformei APL, descentralizării și consolidării autonomiei locale. În special, președintele CALM a vorbit despre necesitatea edificării unui cadru instituțional adecvat și consolidării mecanismului de colaborare între autoritățile centrale și cele locale.

Potrivit CALM, primul element esențial la care trebuie atras atenția este crearea unui cadru instituțional și funcțional corespunzător importanței strategice și complexității procesului de descentralizare și reformei administrației publice, inclusiv dezvoltării regionale și locale.

„Acest element este unul de esență și rezultă din experiența negativă din ultimii ani, incapacitatea și restanțele acumulate la capitolul implementarea reformei, șifonarea imaginii Republicii Moldova pe plan internațional din cauza angajamentelor asumate și neimplementate.

Un astfel de cadru instituțional trebuie să reprezinte instrumentul de bază și să asigure realizarea efectivă a obiectivului de reformare a administrației publice, descentralizării și consolidării autonomiei locale la toate nivelele de administrație publică. În lipsa unor structuri/instituții la nivelul Guvernului și Parlamentului, care să fie înzestrate cu suficientă autoritate, instrumente și resurse pentru a face față provocărilor și a promova descentralizarea și reformele necesare în raport cu alte autorități publice centrale, orice efort în domeniul dat, cu siguranță va fi blocat, tergiversat și lipsit de succes", a fost de părere Tatiana Badan.

În acest context, CALM a propus spre examinate următoarele idei:

- *La nivel de Guvern, să fie instituită o structură distinctă:* De exemplu: Ministerul Infrastructurii, Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, cu acordare conducătorului instituției respective a funcției de viceprim-ministru;

- *La nivel de Ministere și alte autorități publice centrale să fie create unele grupuri de lucru (comisii) permanente și comune Minister – CALM, pe problemele APL, reformei administrației publice și descentralizării.* Acestea ar asigura la nivel tehnic o comunicare eficientă, profesională și operativă între ministerele respective și APL;

- *Totodată, la nivel de Parlament s-a propus reeditarea comisiei speciale pentru consolidarea autonomiei locale și descentralizării, responsabile de perfecționarea cadrului legal din domeniul dat;*

Potrivit Tatianeii Badan, un alt aspect important este crearea unui mecanism efectiv și permanent de colaborare, consultare și implicare a APL în procesul decizional național. Astfel ca VOCEA APL să fie auzită la fiecare etapă a procesului decizional din Republica Moldova. „Trebuie de recunoscut că mecanismul actual existent, NU a funcționat în modul corespunzător. În rezultat, multe decizii importante din ultimii ani, care vizează direct autoritățile locale, NU au fost consultate și nu s-a ținut cont de opinia APL, fapt care a afectat mult calitatea și capacitatea de implementare a lor," a afirmat Tatiana Badan.

Astfel, în calitate de acțiuni prioritare în domeniul consolidării cooperării și dialogului între Guvern și APL, președintele CALM a propus următoarele:

a) Acordarea CALM a statutului de membru al Guvernului, cu vot consultativ, prin modificarea Legii Guvernului, Legii privind APL și altor acte normative și legislative. Astfel va fi asigurată prezența opiniei generalizate a tuturor APL în cadrul ședințelor Guvernului. În prezent de acest drept beneficiază doar UTA Găgăuzia, în timp ce majoritatea covârșitoarea a APL din Republica Moldova NU beneficiază de acest drept.

b) Revigorarea activității comisiei PARITARE (cu participarea membrilor Guvernului), a grupului de lucru CALM–Guvern (la nivelul secretarilor de stat), grupurilor de lucru comune cu CALM de pe lângă fiecare minister;

c) introducerea în Regulamentul Parlamentului, Legea actelor normative etc. a obligativității consultării opiniei APL/CALM din partea comisiilor Parlamentare și autorilor proiectelor de legi a tuturor inițiativelor ce vizează drepturile și interesele APL;

d) Acordarea APL prin intermediul CALM a dreptului la inițiativă legislativă;

e) Acordarea CALM a dreptului de a sesiza Curtea Constituțională în problemele ce vizează drepturile și interesele legitime ale APL și colectivităților locale pe care le reprezintă;

f) Organizarea unor audieri în cadrul ședințe plenare a Parlamentului privind situația din domeniul APL și modul de implementare a angajamentelor RM.

Totodată, este necesar în regim de urgență de a prelungi acțiunea Legii privind Strategia Națională a descentralizării și Planului său de acțiuni. Această lege importantă a fost elaborată cu suportul masiv al partenerilor de dezvoltare și într-un mod participativ. Însă, așa și nu a fost implementată nici în proporție de 50%. Totodată, majoritatea prevederilor și acțiunilor din aceste legi rămânând valabile și necesar de a fi implementate.

Tatiana Badan a menționat că acestea, dar și alte propuneri concrete elaborate de CALM vor fi înaintate în scurt timp către Guvern și Parlament.

Președintele CALM a dorit mult succes noului Guvern și i-a asigurat pe reprezentanții APC de deschiderea CALM pentru colaborare și implicare în procesul de reformare a statului și aducerii lui la normalitate. **„De fapt, vom fi la fel de deschiși cum am fost și în raport cu toate guvernele anterioare. În persoana noastră veți avea un partener de nădejde și un prieten adevărat, care atunci când este cazul apreciază, iar când se greșește – va spune în față adevărul.** Ne dorim foarte mult ca așteptările pozitive generate în ultima perioadă de timp să se materializeze în fapte concrete, în beneficiul colectivităților locale și a întregii țări.”

Serviciul de Comunicare al CALM

SERGIU LITVINENCO, PREȘEDINTELE COMISIEI JURIDICE, NUMIRI ȘI IMUNITĂȚI A PARLAMENTULUI: „ÎN PROGRAMUL DE GUVERNARE EXISTĂ UN COMPARTIMENT SPECIAL DEDICAT DESCENTRALIZĂRII ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE”

Noile inițiative legislative ce vizează activitatea administrației publice locale au fost făcute publice de Sergiu Litvinenco, președintele Comisiei Juridice, Numiri și Imunități a Parlamentului la întrevvedereea aleșilor locali cu premierul Maia Sandu și alți reprezentanți ai puterii centrale.

Sergiu Litvinenco a amintit că deja a fost adoptată hotărârea Parlamentului cu privire la stabilirea datei alegerilor locale generale. „Astfel, la 20 octombrie 2019 vor avea loc alegeri locale. Este o situație fără precedent în RM, deoarece pentru prima dată în istoria țării suntem în situația în care alegerile locale sunt stabilite după ce mandatele actualilor primari au expirat. Este o situație ieșită din comun din cauza că Parlamentul nu a fost funcțional, am ajuns în acest impas și din cauza unor decizii dubioase ale Curții Constituționale.”

Pentru a nu exista posibilitatea ca unii factori politici, de decizii să încalce prevederile legale legate de stabilirea alegerilor, deputatul a dat asigurări că noua majoritate parlamentară va propune un proiect de lege în care să fie stabilit expres că alegerile locale au loc într-o anumită zi, o dată la patru ani. „În versiunea inițială este vorba de a treia duminică a lunii octombrie, proiectul însă va fi supus consultărilor publice și vom stabili care ar fi cea mai bună perioadă pentru a realiza alegerile locale. Ne dorim ca stabilirea datei alegerilor să nu depindă de vreun organ de stat, fie că ar fi vorba de vreun organ politic sau administrativ.”

O altă inițiativă prezentată de Sergiu Litvinenco și înregistrată de deputații Igor Munteanu și Alexandru Slusari ține de restabilirea competențelor pe care le-au avut secretarii Consiliilor locale în raport cu autentificarea actelor notariale. „Recent, printr-o lege promovată într-un mod netransparent de către ministerul Justiției, această competență care a fost întotdeauna a secretarilor Consiliilor locale, a fost preluată fără ca să existe, în mod real, vreo justificare, din punct de vedere a necesității și oportunității.”

O altă inițiativă înregistrată de alesul poporului Petru Frunză, este ca 100% din impozitul pe venit pe persoane fizice să rămână în primărie și să fie achitat la locul de domiciliu. „Petru Frunză propune ca și din impozitul pe venit al persoanelor fizice 50% să revină primăriilor. Vom vedea care va fi și poziția ministerului Finanțelor, dar vrem să cunoașteți că o astfel de idee există deja și vă vom invita să vă expuneți părerea.”

Sergiu Litvinenco i-a asigurat pe aleșii locali că acestea sunt doar primele inițiative urgente, în programul de guvernare există un compartiment special dedicat descentralizării și administrației publice locale și a prezentat câteva dintre prioritățile noii guvernări, printre care angajamentul legat de implicarea efectivă a APL în procesul de luare a deciziilor.

„Politica de stat în domeniul APL și al descentralizării, la noi, în momentul de față, ține de Cancelaria de Stat. A fost o scurtă perioadă în anii 2007-2009 când am avut un minister al APL dar, în general, de la independență și până în prezent toată politica statului în domeniul APL și al descentralizării ține de Cancelaria de Stat și, de aceea, este imperios necesar ca modul de abordare a problemelor respective de către Cancelaria de Stat să se schimbe. Cancelaria de Stat nu trebuie să fie instituția care doar organizează întrevederi ale primului ministru cu primarii, fie în teritoriu, fie la Chișinău, sau și mai rău, să fie un staff electoral al unui partid politic. **Cancelaria de Stat trebuie să fie instituția care într-adevăr promovează politica statului în domeniul APL și al descentralizării. În primul rând vorbim despre colaborarea cu CALM, solicitarea tuturor opiniilor din partea primăriilor la toate inițiativele care vor fi promovate.**”

Președintele Comisiei Juridice, Numiri și Imunități a Parlamentului s-a arătat convins de faptul că această abordare centralizată din partea Cancelariei de Stat urmează în mod obligatoriu să se schimbe. „Controlul administrativ ține de competența Cancelariei de Stat și se exercită prin intermediul Oficiilor Teritoriale ale Cancelariei de Stat. Noi știm foarte bine cum a fost exercitat acest control administrativ în ultimul timp. Din punct de vedere teoretic-doctrinar acest control ar trebui să fie de tutelă administrativă, dar s-a transformat, de fapt, într-unul ierarhic. Aceste oficii teritoriale ale Cancelariei de Stat, în foarte multe cazuri, s-au ocupat cu ceea ce s-a ocupat Procuratura Generală la nivel central – de hărțuirea primarilor care nu sunt de acord cu regimul de la guvernare, prin zeci și sute de notificări, așa încât activitatea aceluia primar să fie blocată. După aceasta era lansată invitația de a fi membru al Partidului Democrat și să vezi cum se terminau absolut toate notificările respective.”

Sergiu Litvinenco a fost de părere că așa cum Procuratura crea majorități la nivelul APC, Oficiile teritoriale au fost implicate plener în distrugerea și promovarea traseismului primarilor la nivel local. „Trebuie să poți să ai 800 de primari, deși inițial aveai doar 200. Aceste Oficii teritoriale trebuie să-și reconsidere în totalitate activitatea, să fie într-adevăr instituții care ajută, consultă din punct de vedere juridic toate primăriile. Evident că în situația în care Oficiul consultă o anumită primărie, iar aceasta face contrar legii, atunci deja este o problemă și e evident că trebuie făcute notificări, sesizări și eventual să mergi în instanță pentru a anula acele decizii care se consideră ilegale. În general însă, ceea ce s-a întâmplat până acum trebuie în totalitate reconsiderat, acesta fiind un lucru extrem de important pentru actualul Guvern. Oficiile trebuie să existe, însă ele trebuie să-și exercite atribuțiile în conformitate cu prevederile Legii și să nu se ocupe cu ceea ce s-au ocupat până acum.”

Serviciul de Comunicare al CALM

**IGOR MUNTEANU, PREȘedintele COMISIEI PARLAMENTARE ECONOMIE, BUGET ȘI FINANTE
CĂTRE ALEȘII LOCALI: "TREBUIE SĂ FITI CÂT MAI SOLIDARI CU CALM-UL, SĂ FITI SOLIDARI
ÎNTRU VOI, PENTRU CĂ NE AȘTEAPTĂ DECIZII EXTREM DE IMPORTANTE"**

Prezent la întrevvedereea celor peste 700 de aleși locali cu Guvernul Maia Sandu, deputatul Igor Munteanu a afirmat că Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) reprezintă o perla printre asociațiile existente în RM. Igor Munteanu a declarat că Guvernul ia în considerație importanța dialogului instituționalizat cu CALM și trebuie să salutăm o cât mai bună consolidare a acestei asociații, care să reprezinte toate vocile autorităților locale. „Întotdeauna am simțit o relație de paternitate față de CALM. Chiar și denumirea de CALM a apărut în condițiile în care asociațiile autorităților locale erau supuse unor presiuni mari, pe timpul președintelui Voronin și evident că aceste presiuni, în mare parte, au fost transferate în perioada în care au apărut alte guverne. De fiecare dată au fost anumite interese pentru a desconsidera opiniile unora și pentru a promova interesele corporative sau de partid ale altora. **Să știți că vrem să schimbăm acest lucru, vrem să tratăm cu responsabilitate și respect oamenii de la nivelul local.**”

În altă ordine de idei, Igor Munteanu a amintit că la evenimentul organizat de CALM și Cancelaria de Stat s-a spus că, în sfârșit, suntem liberi. „**Ar trebui să fim nu doar liberi, dar și lideri. Lideri în restabilirea competențelor APL, lideri la reprezentarea intereselor atât de diverse și atât de importante ale comunităților locale, lideri la nivelul de recăpătare a prestigiului de care RM trebuie să se bucure în raport cu instituțiile internaționale.**”

Deputatul i-a asigurat pe reprezentanții APL că au întotdeauna ușa și dialogul deschis la Comisia buget și economie și așteaptă în continuare orice fel de posibilitate de a comunica direct cu CALM și cu primarii care sunt reprezentați în această asociație asupra lucrurilor fundamentale care sunt importante. „**În ultimii cinci ani am ratat 22 miliarde de lei ca urmare a faptului că relația cu UE a fost blocată. A fost suspendată asistența financiară din partea UE. Acest lucru spune foarte clar că trebuie să priviți la bugetul public nu ca la o cutiuță fermecată a lui Aladin, toată lumea**

trebuie să contribuie la deblocarea inițiativelor locale, la dezvoltarea economiei locale, la identificarea obstacolelor care ne fac să avem în acest moment bugete locale atât de mici și nesatisfăcătoare. Știm foarte bine că mai ales în ultimii ani de zile în RM s-a manifestat o tendință clară de recentralizare care este explicată pe larg în ultimul raport prezentat de Congresul Puterilor Locale și Regionale al Consiliului Europei din 4 aprilie 2019, care a identificat o mulțime de deficiențe la nivelul implementării Cartei Europene a autonomiei locale. Pe parcursul ultimilor ani, Guvernul a intervenit în afacerile locale printr-o supraveghere invazivă și frecventă asupra competențelor determinate de Constituție și legislația APL. În acest moment lipsesc mecanismele adecvate de consultare între Guvernul central și autoritățile locale. **Comisia Paritară pe care noi am salutat-o cu foarte multă căldură este ca și inexistentă, trebuie să o restabilim și să îi facem pe toți primarii și autoritățile locale de nivelul II să simtă că sunt ascultați, sunt respectați prin prisma statutului și competențelor lor."**

Potrivit lui Igor Munteanu, un alt motiv de îngrijorare este că contextul politic pentru exercitarea funcțiilor de primar a fost puternic afectat de practica intensivă a urmăririi penale împotriva primarilor și a reprezentanților locali. „Colegii mei de la IDIS au identificat 654 de dosare penale și administrative deschise primarilor. Motivele au fost de racolare pe criterii de partid sau de impunere a unor decizii care trebuiau să servească unor grupuri clientelare. Noi știm acest lucru. Noi trebuie să readucem ordinea și trebuie să tratăm cu respect și cu indulgență, uneori, APL, ca să-și facă meseria. „Strategia Națională de descentralizare, termenul de implementare a căreia a expirat în anul 2018, trebuie să fie regândit, trebuie să avem o Foaie de parcurs pentru aplicarea recomandărilor 322 din 2012 și 411 din 2018, care nu au fost aplicate pe deplin. **Sistemul de impozite și taxe locale este foarte slab. Lipsa delimitării corespunzătoare a terenurilor municipale proprietate privată sau de stat face imposibilă evaluarea unităților de teren în scopuri fiscale și provoacă o pierdere constantă a veniturilor potențiale la nivelul local. În multe cazuri Legea atribuie APL competențe foarte largi, fără resurse adecvate și noi. Trebuie ca APL să se bucure de toată puterea de a-și exercita acțiunile în orice domeniu care nu este exclus din competențele lor sau repartizat unor alte autorități. "**

Deputatul a adus în discuții și lipsa de precizie privind temeiurile de a activa mecanismul de rechemare din funcție prin referendumuri, ceea ce deteriorează condițiile de activitate a aleșilor locali și implică o gravă disfuncționalitate a democrației locale, deoarece primarii lucrează sub amenințarea constantă a faptului că pot fi rechemați oricând de către anumite grupuri de presiune. „**Autoritățile locale nu sunt autonome în gestionarea resurselor umane, nu pot recruta personal de înaltă calitate și nu pot oferi oportunități adecvate de formare de salarii sau perspective de carieră. Respectiv, adeseori rămân fără personalul de calitate care ar trebui să le asigure acțiunile lor. Remunerarea primarilor este departe de a fi una decentă sau suficientă și descurajează intrarea tinerilor în APL.**

Igor Munteanu a fost de părere că cele menționate mai sus fac ca RM să fie codașă la îndeplinirea recomandărilor Consiliului Europei și a anumitor rapoarte aproape desperate care au venit din partea CALM-ului în ultimii ani. „Cum văd eu acțiunile prioritare în acest domeniu, prin prisma legislației. **În primul rând, trebuie să instituim un format de consultări regulate, permanente cu APL și pe plan legislativ. Ceea ce există și poate fi folosit de către Guvern ca o Comisie Paritară trebuie să fie replicat și la nivelul Parlamentului, pentru ca să știm care sunt propunerile voastre curente și pentru ca să le integrăm în procesul legislativ. Trebuie să revenim prin descentralizare la implementarea corespunzătoare și completă a tuturor recomandărilor care s-au făcut din partea Consiliului Europei pe domeniul autonomiei locale. Este nevoie de alocarea resurselor financiare suficiente APL, luând în considerație și viziunea ministerului**

Finanțelor, dar și propunerile concrete care vor veni din partea CALM-ului. Dezvoltarea capacității fiscale a autorităților locale trebuie să fie încurajată, permițând APL să stabilească impozite și taxe locale, să determine cota lor, precum și clarificarea delimitării terenurilor pentru a permite reevaluarea acestor bunuri de la nivel local în scopuri fiscale. Trebuie să revizuim sistemul de competențe al APL, pentru a evita situațiile de dublare sau de suprapunere între competențele APC și APL, asigurând finanțarea nevoilor locale la nivel local." Igor Munteanu a vorbit și despre necesitatea acordării APL a libertății de a-și adapta exercitarea competențelor la condițiile locale, dar și despre eliminarea patronajului invaziv a unor reprezentanți ai Cancelariei de Stat în treburile afacerilor locale. „Adoptarea măsurilor juridice și de reglementare pentru a evita eventualele consecințe distorsionante pentru viața politică în aplicarea referendumurilor locale de rechemare din funcție și între timp să revizuim dispozițiile legale care reglementează motivele pentru inițierea unui referendum local de rechemare din funcție, art 177, alineatul 2 din Codul Electoral, pentru a aduce mai multă siguranță juridică aleșilor locali. Trebuie să facem tot posibilul pentru ca să consolidăm capacitățile manageriale ale autorităților locale și avem mai multe proiecte de legi, inclusiv această activitate notarială care este absolut organic legată de competențele APL. **Înțeleg că a fost un fel de lobby a notariatelor private pentru ca să ia această activitate de la secretarii Consiliilor locale și să o transmită notariatelor private. Dar acest lucru a crescut de 4- 5 ori costurile serviciilor notariale și în același timp a pus oamenii pe drumuri, care nu mai pot să obțină aceleași servicii la nivel local și trebuie să plece în centrele raionale. Este un pas înapoi în autonomia locală și descentralizarea din RM.**

Deputatul a pledat pentru restabilirea unui proces corect de consultare sistematică cu APL și a unui dialogul politic pentru a ajunge la un acord cu privire la măsurile planificate care ar putea afecta interesele APL. „Propunerile noastre din Comisia Buget și Finanțe țin de restituirea competențelor notariale pentru secretarii Consiliilor locale privind dreptul de desfășurare a unor activități notariale care, începând cu anul 2019, au fost anulate. Secretarii trebuie să fie instruiți, dar acest lucru nu înseamnă că trebuie să-i furi competența și să o delegi unor oficii private de notariat. Trebuie să reactivăm obligația Guvernului de a repartiza anual, până la formarea bazei de venituri locale suficiente, transferuri cu destinație specială pentru acoperirea cheltuielilor suplimentare ale APL, necesare pentru implementarea Legii 270 din 2018, având ca bază inițială de reper cheltuielile din anul precedent. Trebuie să introducem în Legea cu privire la Finanțele publice locale a conceptului de compensare a bugetelor locale, atunci când deciziile Guvernului afectează bugetele locale. Noi trebuie să înțelegem că tot așa cum funcționează principiul de separare a puterilor în stat, trebuie să existe principiul de delimitare a competențelor Guvernului central și local și atunci când apar noi cheltuieli trebuie să prevedem anumite compensări la bugetele locale, dacă aceasta înseamnă niște cheltuieli sporite sau nejustificate. Trebuie să revizuim actualul sistem de colectare și alocare a impozitelor partajate, trebuie să revizuim sistemul de partajare a veniturilor fiscale din impozitul pe venit. **Astfel, eu cred că în vederea impulsivării descentralizării APL, Parlamentul, de comun acord cu Guvernul și ministerele de ramură, trebuie să examinăm și să analizăm cu foarte multă atenție propunerile care au venit în ultima vreme din partea CALM-ului, pentru că sunt judicioase și din punctul meu de vedere.** Din partea Comisiei Buget și Finanțe veți avea toată deschiderea și angajamentul pe care îl așteptați. Trebuie să înțelegeți însă că APL trebuie să manifeste și angajament, să nu aștepte ca lucrurile să fie rezolvate de altcineva. Trebuie să fiți cât mai solidari cu CALM-ul, să fiți solidari între voi, pentru că ne așteaptă decizii extrem de importante, inclusiv la nivelul de organizare administrativ-teritorială a țării."

Serviciul de Comunicare al CALM

CONSTANTIN COJOCARU, PRIMARUL MUNICIPIULUI EDINET, VICEPREȘEDINTE AL CALM: „ÎMI DORESC SĂ AVEM REGULI CLARE DE JOC”

La întrevvedereea aleșilor locali cu Guvernul condus de Maia Sandu, primarul municipiului Edineț, vicepreședintele CALM Constantin Cojocaru a afirmat că în decursul celor 12 ani de activitate în calitate de primar este la a cincea întrunire de acest fel. „De fiecare dată conștientizăm că asemenea evenimente erau doar în momente cruciale sau de grea cumpănă pentru anumite guverne. Am trecut prin perioada guvernării comuniste și, sincer să fiu, nu am avut niciun ajutor, dar nici prea multe piedici. Au urmat guvernele Filat 1, Filat 2, Leancă și îmi aduc aminte că de fiecare dată se întâlneau cu noi cu același entuziasm, cu aceeași trăire, emoție dar, de fiecare dată ne trezeam cu niște struțo-cămile care nu erau finalizate cu niște elemente concrete. Am activat și în perioada guvernului social-democrat, cu inițiative, pe alocuri, bune la etapa inițială, ca până la urmă, să rămânem parcă tot pe baricade. Aș fi vrut să cred că de data aceasta va fi altfel, dar pragmatismul mă face tot timpul să pun la îndoială anumite lucruri.”

Constantin Cojocaru a fost de părere că a pune la îndoială este un element rațional, a gândi și a face ca lucrurile să se miște oricum înainte. „În fiecare mandat de primar din cele trei îmi schițam cam ce am reușit și am constatat că în primul mandat m-am învățat să vorbesc public, în al doilea mandat m-am învățat ce să vorbesc public, iar în al treilea mandat m-am învățat să tac public. Am tăcut prea mult nu pentru că mi-a fost mai bine sau mai greu, ci pentru că conștientizez foarte bine că mi-am asumat ca ales local să mișc lucrurile înainte. Astăzi ni s-a transmis un suflu foarte pozitiv. Vreau să cred că în cel de-al patrulea mandat voi visa, pentru că, în esență, e bine să visezi, iar a face ca visurile să devină realitate este și mai bine. Dacă îmi va da puteri Cel de Sus, voi vrea să visez în cel de-al patrulea mandat că finalizăm în RM cu structuri administrative parazitare, intermediare. Știm că elementul intermediar este un specific al businessului, dar chiar să-l avem cu atâta desăvârșire și înverșunare în administrație? E prea mult. Suntem o țară mică și chiar mă întreb dacă chiar avem nevoie de APL I, APL II, APC etc? Ar fi bine să ne gândim cum să o facem? Nu vreau să spun că unii sau alții din structura la care mă refer sunt buni sau mai puțin buni, dar mi se pare că prea mulți bani publici se duc acolo și prea mult este politizat acest ban public, prin intermediul acestei structuri.”

Chiar dacă înțelege foarte bine că din cauza alegerilor din toamnă nu pot fi făcute anumite remanieri, mai ales la nivel legislativ, pentru a exclude atât de repede această structură, alesul local a afirmat că nu își mai dorește reprezentanți în aceste instituții care să nu aibă nici un vot al poporului RM. „Vreau să revenim la o normalitate care să ne caracterizeze, pentru că nu poate o persoană care nu are votul cetățeanului să conducă cu cei care au votul acestui cetățean. **Aș vrea să visez în următorul mandat ca alegerile locale, pe care le-am așteptat pe data de 14 iunie, să aibă loc fără implicarea politicului, chiar dacă nu vă înțelegeți la nivel central. Credem că vom avea de câștigat toți, indiferent de echipa politică din care venim. Aș vrea să visez că poate chiar nu avem nevoie de fonduri naționale sau dacă acestea sunt, să fie stabilite reguli concrete pentru a le accesa.** M-am străduit să fiu unul dintre cei mai activi primari, cu 30-40 de proiecte în sertare. Din 2014 și până acum stau murate două proiecte în sertarul ministerului Ecologiei, ca să aud că în 2016, 2017, 2018, colegi primari mai tineri au venit și au primit și fondurile. Vreau reguli clare de joc, nimic mai mult. Iar dacă ne ajută Dumnezeu, poate le descentralizăm până la capăt.”

În context, Constantin Cojocaru a amintit de buna inițiativă a CALM-ului de a descentraliza Fondul Rutier, per capita. „Bune intenții au avut toate guvernele. Fie că sunt drumuri bune, drumuri pentru cetățeni sau le numim altfel, puțin contează. Distribuim banii per capita și am rezolvat tot, atât pentru primarul de stânga, cât și pentru primarul de dreapta dar, în esență, soluția este pentru cetățeni. Aș vrea să cred și să visez în următorul mandat că țara se va dezvolta după strategii clare, pe domeniul apă, canal, deșeuri etc. Noi adesea pornim de la mofturile unora, fără strategii clare ale țării pe domeniul respectiv. Aș vrea să cred și să visez că în RM avem ministerul Afacerilor Interne, fie Externe, dar să nu să se încurce termenele și să fie ministere ale afacerilor, pentru că nu vreau afaceriști comisari, afaceriști diplomați, ci vreau comisari care într-adevăr aduc aportul pentru soluționarea unor probleme. O să recunosc că în ultimii trei ani nu am văzut comisarul, dar vreau oameni dedicați lucrului.”

Primarul municipiului Edineț a vorbit și despre parcul industrial din Edineț în care, potrivit alesului local, în ultimii patru-cinci s-au investit peste 400 de milioane de lei. „Înțeleg că țara este mică, nu poate avea foarte mulți atașați pe lângă Ambasade, dar diplomatul trebuie să aibă și funcția de atașat economic și să promoveze parcul industrial al kolegei de la Strășeni, cel de la Edineț sau din altă parte, pentru că avem nevoie de rezidenți. Acești atașați să-și facă datoria față de țară și să nu fie pur și simplu ministerul afacerilor. **Aș vrea să cred că orice mărire de salariu pe care o veți face-o atunci când va apărea această oportunitate va fi făcută în bună înțelegere și concordanță cu APL. Nu vreau să mă trezesc și să înțeleg că, de fapt, noi, primarii, mărim salariile. Soldul de 6 milioane se duce integral la salarii, eu nu am nimic pentru dezvoltare.** Îmi doresc să avem reguli clare de joc. Vorbeam despre parcul industrial de la Edineț, care este unul dintre cele care se dezvoltă cel mai rapid dar, credeți-mă, m-am săturat. Să aduci aproape jumătate de miliard de lei investiții și să umbli prin judecată pentru a demonstra de ce după A e B, iar după B e C. Ajunge. La început de mandat am luat bugetul cu 8 milioane. Astăzi este de cel puțin 10 ori mai mare, ceea ce demonstrează că am dezvoltat infrastructura locală, dar hărțuirea excesivă ne-a obosit. Și nu e vorba doar de foștii. De la comuniști încoace acest lucru a devenit o tradiție. Am înțeles că cu noi primarii se întâlnesc în momente cruciale sau atunci când politicienii centrali se simt mai vulnerabili. Haideti să fim continuu vulnerabili pentru a dezvolta comunitatea cu numele Republica Moldova.”

Serviciul de Comunicare al CALM

VALENTINA CASIAN, PRIMARUL MUNICIPIULUI STRĂȘENI, VICEPREȘEDINTE AL CALM: „ASTĂZI NU ATESTĂM O DESCENTRALIZARE A RESURSELOR FINANCIARE, DAR CONSTATĂM O CENTRALIZARE”

Primarul municipiului Strășeni Valentina Casian, vicepreședinte al CALM a mulțumit Guvernului condus de Maia Sandu pentru disponibilitatea de a da undă verde comunicării între APL și APC și și-a exprimat speranța că aceasta va fi una pe măsura așteptărilor autorităților publice locale.

„Noi ne-am confruntat cu diferite probleme și de fiecare dată ne doream să existe această comunicare, să avem un dialog instituționalizat. Spre regret, acest lucru nu a fost înțeles și atunci când în cadrul ședinței Consiliului de Administrare al CALM-ului, unii membri ai Guvernului ne-au spus că au 200 de numere de telefon ale primarilor și că acesta ar fi un real dialog, am avut impresia că ei nu conștientizează sau nici nu doresc să înțeleagă ce înseamnă acest dialog instituționalizat.” Vorbind despre descentralizarea financiară, alesul local a afirmat că acest proces nu poate avea loc fără o descentralizare administrativă și patrimonială.

„Drumuri bune 1”, și eu o să vin cu exemplul Strășeni, este un proiect ilegal. Și pentru că am vorbit despre ilegalitatea acestui program am avut zeci de ședințe de judecată, pentru că am știrbit din imaginea celor care promovează și implementează acest proiect. Este martor și mulțumesc Congresului Autorităților Locale pentru acest sprijin pe care mi l-a acordat ca să ieșim din această situație critică. Nu poate să existe, oameni buni, decizii unilaterale. Nu poate să se implementeze un proiect într-o localitate unde primarul nici nu știe ce drum se va construi, se va repara, de fapt, pentru că aceea nu o putem numi construcție. Nu poate să decidă un președinte de raion sau un alt om din cadrul unui partid care este la guvernare, care drum trebuie să fie construit, că acesta nu este un drum de acces spre instituții publice, nu este un drum cu un flux enorm de transport și de cetățeni. Propunerea noastră este foarte clară: de stopat aceste programe ilegale, aceste resurse care nu sunt repartizate după niște criterii foarte clare, ori... Stimați, primari, eu niciodată

nu mă simt bine când un coleg de-al meu se simte rău. Trebuie să ne gândim la corectitudinea repartizării acestor resurse financiare".

Un alt subiect abordat de Valentina Casian a fost proiectul-pilot care se implementează în raionul Strășeni – alimentația copiilor. „Cum poate să fie implementat un proiect dacă această hotărâre de Guvern nu a fost consultată, ea a fost adusă la cunoștință ulterior, după două luni de implementare a proiectului, iar primarul dintr-o localitate cu peste 1500 de copii nici nu cunoaște.. Mai mult decât atât, perioada de pilotare a fost 01 aprilie-31 decembrie 2019. Spre regret, atunci când a fost adoptată hotărârea de Guvern, această perioadă a dispărut. Astăzi nu atestăm o descentralizare a resurselor financiare, dar ne confruntăm cu o centralizare." Primarul municipiului Strășeni a afirmat că 180 milioane de lei sunt concentrate în buzunarul unui singur antreprenor sau la autoritatea locală de nivelul II, pentru că contractul cu antreprenorul a fost semnat deja pentru următorii cinci ani. „Am întrebat autoritățile centrale, Consiliul raional și părinții care nici nu știau despre beneficiile acestui proiect. La întrebarea părintelui de ce nu ne-ați informat care vor fi beneficiile acestui proiect pentru copiii noștri, președintele de raion a răspuns că nu toate legile trebuie consultate cu cetățenii. În ce țară trăim, oameni buni? Părintele, cel care este, în primul rând, responsabil de sănătatea copilului, auzea la aceste întruniri că noi nu trebuie să avem copii obezi și până acum, toate serviciile prezente la aceste întruniri spuneau că crupele erau cu viermi și carnea alterată. Da, poate au fost unele neconformități, dar sunt organele care trebuiau sesizate și acesta nu este un motiv și nu este o explicație pentru toți părinții de a implementa un asemenea proiect. Astăzi vrem să știm foarte clar care sunt beneficiile acestui proiect și dacă trebuie sau nu de extins în întreaga țară, având ca exemplu situația din Strășeni. Până la momentul actual acest antreprenor desfășoară o activitate ilegală, pentru că contractele de comodat nu sunt semnate nici până astăzi."

„Cu noi s-a practicat să dialogheze prin dosare penale", a continuat Valentina Casian discursul său la întvederea aleșilor locali cu Guvernul condus de Maia Sandu. Primarul de Strășeni și-a expus și punctul de vedere referitor la interacțiunea cu reprezentanții teritoriali ai Cancelariei de Stat. „Cum vor răspunde acești reprezentanți ai Cancelariei de Stat când un primar vine cu un proiect de decizie adoptată, Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat notifică, noi ajungem la Curtea Supremă de Justiție, iar acest proces durează ani de zile și are câștig primăria? Mă întreb cum răspunde acest reprezentant al Oficiului teritorial al Cancelariei de Stat pentru tot timpul și energia irosită de acești primari?"

Serviciul de Comunicare al CALM

NICOLAE TUDOREANU, PRIMAR DE FEȘTELITA, ȘTEFAN VODĂ: „ȘI ÎN PERIOADA CRIZELOR POLITICE LUCRURILE ÎN RM AU AVANSAT DATORITĂ AUTORITĂȚILOR LOCALE”

La întrevvedereea celor peste 700 de aleși locali cu noua guvernare a statului, Nicolae Tudoreanu, primar de Feștelița, Ștefan Vodă a venit cu propuneri privind îmbunătățirea sistemului de finanțe publice locale.

„Sunt prea vechi în sistemul APL și așa avea foarte multe critici legate de cum au derulat lucrurile în acest domeniu. Am lucrat mai mult decât 7 prim-miniștri, nemaivorbind de viceministri sau secretari de stat, vreo cinci președinți de raioane și cam toți au avut discursuri bune pe latura APL. Am avut și o Strategie destul de ambițioasă, pe vremea când era ministru al Finanțelor Veaceslav Negruță. M-am mirat de deschiderea care a fost atunci, au fost incluse practic toate problemele legate de problema finanțelor publice locale, ca să expire deja câteva termene de implementare a acestei strategii. M-am bucurat și de această dată să aud ce a spus dna premier, punctând din Strategia de descentralizare problemele și soluțiile care s-ar putea regăsi în noul program de guvernare. Suntem în cea mai lungă zi a anului, iar proverbul moldovenilor că nu aduce anul cât aduce ceasul poate că astăzi își va avea utilitatea.”

Nicolae Tudoreanu a fost de părere că instituțional nu este complicat de a soluționa multiple probleme, de multe ori depinde foarte mult de persoanele care sunt în funcții, iar uneori acestea nu au dreptul să decidă liber, să ia atitudine atunci când este nevoie, dar se uită cu ochii prin părți ca să vadă ce vor zice cei care i-au investit în funcții, ca să nu-i supere cumva. „Modificările operate la legea privind finanțele publice locale care au intrat în vigoare la 1 ianuarie 2015 au creat mai multe probleme, decât au adus beneficii APL. Primul test pe care l-a picat această lege a fost implementarea Legii 270 privind sistemul unitar de salarizare. Ne-am pomenit toți cu găuri în buget și nu vedem soluția de unde să găsim venituri pe competențele proprii pentru a putea asigura plata acestor salarii. Picând acest examen, trebuie să ne dăm seama că doar rezolvând o formulă nepolitizată pentru calcularea transferurilor cu destinație generală nu soluționezi

problema. Avem nevoie de amendarea totală a codurilor fiscale, titlul 6 și 7, care să fie readuse în concordanță cu prevederile noii legi privind finanțele publice locale, pentru că Codul Fiscal elaborat la sfârșitul anilor 90 deja nu mai corespunde realităților și obiectivelor pe care le au astăzi APL."

Primarul de Feștelița a afirmat că veniturile proprii nu sunt autonome. „Pe de o parte, parcă avem venituri proprii, am în vedere veniturile pe proprietate și taxele locale, pe de altă parte, sunt foarte penalizate de legislația Codului Fiscal, mă refer la facilități și la aplicarea cotelor. Și mai trist este faptul că Codul Funciar, care astăzi este principala sursă în formarea bugetelor locale, nu a fost modificat din anul 1999. Avem 100 mii de lei încasate în 1999 la o mie ha de teren agricol prelucrat și tot aceeași sumă o încasăm și astăzi, vă dați bine seama ce însemna 100 mii de lei în 1999 și ce înseamnă 100 mii în 2019, fără indexare, fără actualizare și fără a fi calculată inflația. Nu avem procese de reindexare a veniturilor proprii prevăzute prin lege. Poate sunt prea tehnic, dar am observat la un moment dat că anume problemele tehnice sunt probleme reale în APC."

Potrivit lui Nicolae Tudoreanu, uneori, la prima vedere, legile elaborate par a fi bune, însă când trec prin filtrul autorităților din ministerele și departamentele guvernului central, se găsesc atâtea virgule că nu mai înțelegi dacă legea a fost elaborată bine sau cu intenție proastă. „Exagerat de mult avem beneficiari de facilități. Cred că multe primării se confruntă cu problema cashului în primele cinci-șase luni, până apare obligativitatea plății impozitelor pe proprietate, 15 august și 15 octombrie. Sunt prea târziu indicate aceste termene și nu răspund realităților pe care noi le avem în lunile de iarnă, când cheltuielile pentru agentul termic sunt destul de mari. Exagerat este și procentul de scutire -15% și termenul prea mare, ar fi bine ca acesta să fie până la 31 ianuarie, pentru că nu are rost să dăm atâta scutire, primăria noastră, de exemplu, a pierdut de pe urma acestor scutiri mai mult de 50 mii de lei anual. Lipsește componenta investițională și m-am bucurat atunci când dna prim-ministru a trasat ca obiectiv ca impozitul pe profit al companiilor să fie transferat la nivel local. Aș sugera încă o idee, ca acest impozit să fie cu condiția reinvestirii lui în infrastructura locală, adică să nu fie pentru cheltuieli operaționale și atunci s-ar vedea foarte clar că companiile agricole, în special de la sate, vor fi interesate ca impozitul pe venit să fie unul pe măsură, ca să încercăm să aducem schimbări infrastructurii care, pe alocuri, este distrusă de transportarea cerealelor spre punctele de achiziție sau atunci când vin mașinile mari cu nitrați sau alte lucruri necesare pentru procesul agricol."

Primarul de Feștelița a sugerat ca proiectele bune care au fost pornite cu unele critici să fie continuate și anul acesta, în special „Drumuri bune”, care au dat o nouă nuanță satelor noastre. „Evident că trebuie făcute careva corectări la acest proiect, însă anul acesta deja lumea este în așteptare. Aparte m-aș referi și la garanțiile sociale pentru aleșii locali. Noi, cei care avem mai multe mandate, dorim să revenim la aceste garanții sociale, pentru că acestea au fost, probabil, calculate din perspectiva bunului-simț al unui ales local, iar cei care nu au integritate să fie căutați și cercetați. **Însă avem foarte mulți oameni care așteaptă să aibă niște garanții sociale, avem primari la pensie care nu pot să-și plătească facturile, avem primari care nu pot să achite contractele copiilor care își fac studiile și alte probleme.** Nu toți primarii sunt de un fel. Chiar și în perioada crizelor politice, lucrurile în RM au avansat datorită autorităților locale. Suntem pregătiți împreună cu CALM să venim cu cele mai bune propuneri pentru că, până la urmă și premierul trăiește într-o comunitate unde depinde de politicile locale.

Serviciul de Comunicare al CALM

LARISA VOLOH, PRIMAR DE PALANCA, ȘTEFAN VODĂ, PREȘEDINTELE REȚELEI FEMEILOR PRIMAR DIN CADRUL CALM: „FERICITI, DAR UN PIC CAM FLĂMÂNZI, ACESTEA SUNT EFECTELE NOII LEGI DE SALARIZARE PENTRU CEI DIN APL”

Larisa Voloh, primar de Palanca, Ștefan Vodă, președintele Rețelei Femeilor Primar din cadrul CALM, în timpul întrevederii aleșilor locali cu Guvernul condus de Maia Sandu ce a avut loc la 21 iunie, a prezentat mai multe propuneri privind politica de cadre și salarizare din cadrul APL.

„Mă bucur să fiu printre oamenii care cunosc slujba publică, oameni cu vocație care văd problemele acestei țări de jos, de la înălțimea comunităților pe care le conduc. **Pe ultima sută de metri în acest mandat controversat, abordăm teme pe care le-am tot frământat de-a lungul anilor și mă prind la gândul că nu întotdeauna repetarea este mama cunoștințelor ci, mai degrabă, lecțiile neînvățate și corigențele sunt cele care ne marchează prezentul.**”

Larisa Voloh a declarat că atunci când discutăm despre realizările unui primar, vorbim în primul rând despre succesul cadrului său administrativ. Un proiect administrativ reușit înseamnă, în primul rând, cadre pregătite, competențe, care să fie motivate. „Avem aspirații mari, ne facem planuri ambițioase pe care trebuie corespunzător să le realizăm, dar cunoaștem cu toții că niciunul dintre noi nu va reuși să facă acest lucru de unul singur. Un management eficient al Primăriilor, bazat pe rezultate economice măsurabile, orientat spre generarea veniturilor proprii, este modelul de bună guvernare care deschide căile pentru o autonomie locală veridică, autentică.”

Primarul de Palanca a constatat că astăzi, unele dintre elementele care pun în funcțiune acest mecanism nu funcționează așa cum trebuie. „**Lipsa specialiștilor de bază din primărie, cum ar fi contabilii, percepții fiscali, ingineri ai regimului funciar, secretari ai Consiliilor locale, dar și alți specialiști care nu se încadrează în organigramele multor Primării: juriști, specialiști în urbanism, în atragerea investițiilor, manageri în servicii comunale, fac ca instituțiile noastre să**

nu fie competitive și nici performante. Situația creată este una dezavantajoasă, în primul rând, pentru cetățeni. Ei suferă din cauza lipsei serviciilor publice de calitate. În al doilea rând și pentru guvernanți, deoarece programele și planurile acestora nu pot fi realizate pe măsura așteptărilor corespunzătoare, din cauza lipsei de specialiști.

Larisa Voloh a afirmat că foarte multe din programele anterioare care erau bune, performante, frumoase, ambițioase au rămas doar pe hârtie, din cauza unui sistem excesiv de centralizat, din cauza lipsei de resurse, competențe și drepturi ale autonomiei locale. „Care va fi viitorul următoarelor programe guvernamentale, atât timp cât la nivel local nu există capacități instituționale, funcționale și financiare care să le realizeze corespunzător? **Cadrelor calificate aleg să activeze în structurile private, acolo unde sunt bine plătite, acolo unde sunt lipsite de responsabilități neacoperite financiar, de controale multiple din partea numeroaselor structuri ale statului.** Funcția publică demult a devenit una neatractivă și nu doar din cauza unui sistem de salarizare centralizat și depășit, care contravine cadrului constituțional și legal din domeniul descentralizării și autonomiei locale, dar și din cauza unui sistem de pensionare care a exclus orice stimulente pentru persoanele cu demnitate publică. Ținând cont de salariile actuale, dar și cele precedente, oameni care au activat zeci de ani în serviciul public au pensii sub limita sărăciei și câți vor fi cei care vor dori în continuare să ocupe aceste funcții vacante în instituțiile noastre? Tinerii școliți, cu capacități și așteptări mari, dar și cerințele sunt pe potrivă, iar persoanele de vârstă medie și înaintată, care nu întotdeauna au studii corespunzătoare funcțiilor publice pe care le dețin, fie că nu au posibilitatea să-i găsească un job peste hotare, fie că se mulțumesc cu salariile care li se oferă în țară și rămân să activeze în continuare beneficiind de stabilitate în funcție. Cum putem elibera aceste funcții și cum putem atrage tineri cu spirit de inițiativă, bine pregătiți, în condițiile sociale și economice precare și într-un proces de depopulare în care se află localitățile noastre? Este o întrebare mai mult retorică și cred că fiecare dintre dvs se gândește, în primul rând, la salarizare și este oarecum bizar să vorbim despre salarizare la doar câteva luni de la punerea în aplicare a noii legi privind sistemul unitar de salarizare în sistemul bugetar. Fericiți, dar un pic cam flămânzi, acestea cam sunt efectele noii legi de salarizare pentru cei din administrația publică locală. ”

Președintele Rețelei Femeilor Primar din cadrul CALM a explicat că legea salarizării a fost impusă unilateral, fără a fi consultată cu APL, dar și cu CALM. „Dreptul de a decide și a elabora politici proprii salariale trebuie să aparțină în totalitate autorităților publice locale respective, beneficiind de autonomie organizațională, funcțională și financiară, recunoscută de lege în baza specificului evaluării necesităților, posibilităților financiare ale comunității. **Urmează ca APL să elaboreze și să determine în baza unor acte și regulamente proprii structurile, statele de personal, schemele proprii de stimulare și recompensă materială, inclusiv și salariile pentru funcționarii publici din subdiviziune.** Numai așa va fi pusă în practică unul dintre cele mai importante elemente ale autonomiei locale- dreptul la politica de cadre și remunerare proprie, care trebuie să fie diferită de cea a autorităților centrale. Rolul APC trebuie să fie cel de a oferi garanții sociale și cel care trebuie să acopere minimul salarial pentru funcționari, să nu permită abuzuri în acest sens. Totodată, să lese organele deliberative și executive ale APL să decidă remunerarea muncii maxime pentru funcționari, în bază de necesități, venituri proprii, rezultate și performanțe.”

Larisa Voloh a menționat că se cunoaște că Guvernele niciodată nu vor avea bani suficienți pentru a plăti pensiile și salariile pe măsura așteptărilor. „Descentralizarea este principiul și cuvântul-cheie care urmează să fie aplicat în raport cu sistemul de remunerație și politicile de cadre în domeniul APL.”

Pentru a opri exodul specialiștilor din Primărie, primarul de Palanca a prezentat câteva recomandări:

De a asigura descentralizarea domeniului de salarizare, astfel încât APL să poată avea o politică proprie și diferențiată de cadre și salarizare, în baza proprietăților specifice și veniturilor proprii;

De reîntors dreptul la premii, existent anterior pentru primari și funcționarii publici;

De eliminat obligativitatea avizării statelor de personal la nivel local din partea Cancelariei de Stat, să rămână doar obligația de a avea acoperire financiară, adică venituri proprii;

De asigurat acoperirea deficitului creat din contul bugetului de stat sau de acordat APL unele surse de venituri pentru acoperirea deficitului apărut;

De a asigura indexarea salariilor în raport cu rata inflației.

„Am marea speranță că odată cu expirarea acestui mandat va trece în istorie epoca primarilor cerșetori de drepturi, de salarii bune, de autonomie, de descentralizare și va fi instituită o nouă epocă, în care Guvernele vor avea curajul unor reforme de substanță, iar APL își va ocupa locul de partener încredere și de majoră importanță în procesul de transformare a RM într-un stat modern, dezvoltat și liber.”

Serviciul de Comunicare al CALM

SVETLANA MITROFAN, PREȘEDINTELE REȚELEI SECRETARILOR DIN CADRUL CALM: „SE CREDE CĂ SECRETARII CONSILIILOR LOCALE SUNT NEMURITORI, DAR EI SUNT OAMENI ȘI ALEG SĂ PLECE”

În cadrul întrevederii cu autoritățile centrale din 21 iunie curent, Svetlana Mitrofan, secretarul Consiliului local din Grozești, Nisporeni, președintele Rețelei Secretarilor din cadrul CALM a vorbit despre rolul acestei categorii de funcționari publici în buna funcționare a administrației publice locale.

„Funcționarii publici sunt temelia acestui stat. Administrația publică locală nu sunt doar primarii. Nu am văzut un primar performant fără un aparat performant și e bine că actualul Guvern a înțeles că cetățenii și-au pierdut aproape toată încrederea în structurile statului, iar noi încercăm să facem față acestei situații. Cu părere de rău nimeni nu a convocat până acum funcționarii publici, în special secretarii, pentru a-i întreba ce fac și dacă mai pot face ceva. În aprilie curent a fost creată Rețeaua Profesională a Secretarilor care deja s-a întrunit și are și o adresare către Guvern, pe care sunt sigură că Maia Sandu o va trata altfel decât Guvernul precedent.”

Svetlana Mitrofan a declarat că poziția actuală a secretarului este una ambiguă. „Noi ne zbatem între puterea legislativă locală și cea executivă. Acest fapt, spre regret, lasă loc pentru interpretări. Nu vreau să critic pe cineva și nici nu vreau să deschid prea multe paranteze. Voi spune doar că dacă la angajarea unui secretar sunt înaintate o mulțime de cerințe profesionale, în cazul aleșilor locali funcționează doar principiul constituțional al dreptului de a fi ales. Dacă orice funcționar public este obligat să respecte codul de conduită aprobat de către Guvern, astăzi nu există nicio prevedere specifică pentru conduita aleșilor locali. Spun toate acestea nu pentru a marginaliza pe cineva, dar vreau să se înțeleagă că în realitatea unei migrații masive, în sate avem ceea ce avem. Vreau să chem partidele politice care vor desemna candidații în alegerile locale din 2019 să țină cont de cerințele timpurilor în care trăim, desigur dacă își doresc schimbarea la față a RM. Este greu de înțeles astăzi situația pe care o au secretarii, greu înțeleg

unii aleși locali că secretarul Consiliului este al Consiliului și nu al consilierilor pentru care trebuie să muncești patru ani. Știți cu toții cât este de greu să lucrezi patru ani cu un Consiliul slab pregătit și rău intenționat. Am observat că Guvernul Maiei Sandu pune un accent deosebit pe transparența actului de guvernare, deziderat salutar, dar vreau să întreb, poate știe cineva cum într-o administrație publică locală cu un primar, un secretar și trei funcționari publici să fie asigurată această transparență? De fapt, de transparență se ocupă doar secretarul. Atunci când veți reevalua hotărârile și legile aprobate anterior, dar și pe cele ulterioare, vă rog să atrageți atenția că mai în toate secretarii sunt nominalizați în calitate de responsabili. Paradoxul este însă că în art. 29, primarii nu au atribuția de a delega responsabilități secretarilor, în schimb secretarii au obligația de a îndeplini niște atribuții delegate, se zice că ilegal. În 90% din dispozițiile primarilor, responsabili de toate cele sunt secretarii. Se crede că secretarii sunt nemuritori, dar ei sunt oameni și aleg să plece. Am convingerea că astăzi secretarii au fost auziți și ne facem speranțe că va fi și bine.”

Serviciul de Comunicare al CALM

GHEORGHE RĂILEANU, PRIMARUL ORAȘULUI CIMIȘLIA, VICEPREȘEDINTE AL CALM: "ROLUL UNUI PRIMAR ESTE DE A FI CONDUCĂTORUL UNEI COMUNITĂȚI, UN MODEL PENTRU CETĂȚENI, O PERSOANĂ CARE SĂ POATĂ MOBILIZA, ÎNCURAJA OAMENII, SĂ LE REDEA OPTIMISMUL"

La întrevvedereea membrilor CALM cu noua administrație publică centrală, Gheorghe Răileanu, primarul orașului Cimișlia, vicepreședinte al CALM a făcut o radiografie a realităților în care au activat în ultimii ani autoritățile locale.

„Suntem într-o criză de foarte lungă durată, generată de incapacitatea noastră, poate pentru că am avut prea puțină intelectualitate după ce ne-am rupt de Uniunea Sovietică, devotată interesului poporului. Această criză ne-a oprit dezvoltarea și acum cred că suntem obligați să facem un salt pentru a ajunge alte țări din civilizația modernă, state în care au fost sau sunt cetățenii noștri, văd cum se trăiește și nu mai pot tolera ceea ce avem în RM.”

Gheorghe Răileanu a fost de părere că în acești ani s-a creat un sistem care a încercat să se autoconserveze, să perpetueze la putere și a ajuns la o fază înaintată de perfecțiune. „Statul a fost acaparat, această noțiune însumând mai multe fenomene, cum ar fi starea businessului, iar un primar este acel care trebuie să suporte tot. Am observat că și businessul face tot posibilul să folosească statul, prin presiuni asupra APL sau chiar APC, businessul fiind totodată și jertfa acestui sistem.”

Primarul de Cimișlia a afirmat că aleșii locali au fost într-o situație foarte complicată, doreau să soluționeze problemele locale, ceea ce au promis cetățenilor, dar nu știau cum să procedeze pentru a găsi răspunsurile la aceste întrebări. „Este o întrebare crucială pentru orice primar și poate aș fi trecut și eu la partidul de guvernământ, dar permanent m-a frământat o întrebare – cum ridicăm nivelul de trai al oamenilor? Cum facem să stopăm fuga din această țară, pentru că oamenii dezertează de aici. Un primar, dacă a făcut un drum sau o cărare, sau a instalat câteva lămpi pentru iluminatul stradal, nu influențează deloc acest proces. Pe mine m-a preocupat tot timpul ce facem cu poporul. Sunt sigur că pe toți v-au frământat aceste întrebări, pentru că nu poate fi un primar care să nu se gândească la starea cetățenilor din localitatea pe care o administrează. Tot timpul am avut de ales, mă raportează la toți, la cei care au fost în partidul de guvernământ și la cei care nu au fost, la cei care au avut de suferit și la cei care nu au avut de suferit sau au avut de profitat. Rolul unui primar nu este doar să facă o bucată de drum, este de conducător al unei comunități, un model de urmat pentru cetățeni, o persoană care să poată mobiliza, încuraja oamenii, să le redea optimismul.

Gheorghe Răileanu a declarat că Congresul Autorităților Locale din Moldova a fost o insulă de speranță unde toți primarii au reușit să se consolideze. „Astăzi au vorbit și câțiva primari de la PD, vreau să menționez că cu toți am găsit limbă comună. Cineva s-a aflat în acest partid tot timpul, nu a reușit să opună rezistență, cineva a fost nevoit să meargă la partidul de guvernământ pentru că nu avea nicio soluție pentru a executa niște promisiuni făcute în fața cetățenilor. Vreau să spun și despre ofițerii care au făcut aceste urmăriri sau presiuni asupra noastră. Am observat că foarte puțini au făcut acest lucru cu tragere de inimă. Foarte mulți au boicotat, practic, aceste dosare penale. Am avut posibilitatea să văd ordonanțele de punere sub învinuire a dlor Policinski, Cimpoș, Filipov și alți primari și mă întrebam dacă ofițerii noștri sunt chiar atât de proști, fiindcă erau niște banalități acolo. Mai târziu, m-am convins în cazul altor dosare că avem ofițeri buni, procurori buni, specialiști care pot lucra în poliție. Cred că ei în asemenea mod au boicotat regimul care dădea comenzi politice. Iată de ce ar fi foarte bine să reușim să nu aruncăm copilul cu tot cu apă în acest proces de reformare.”

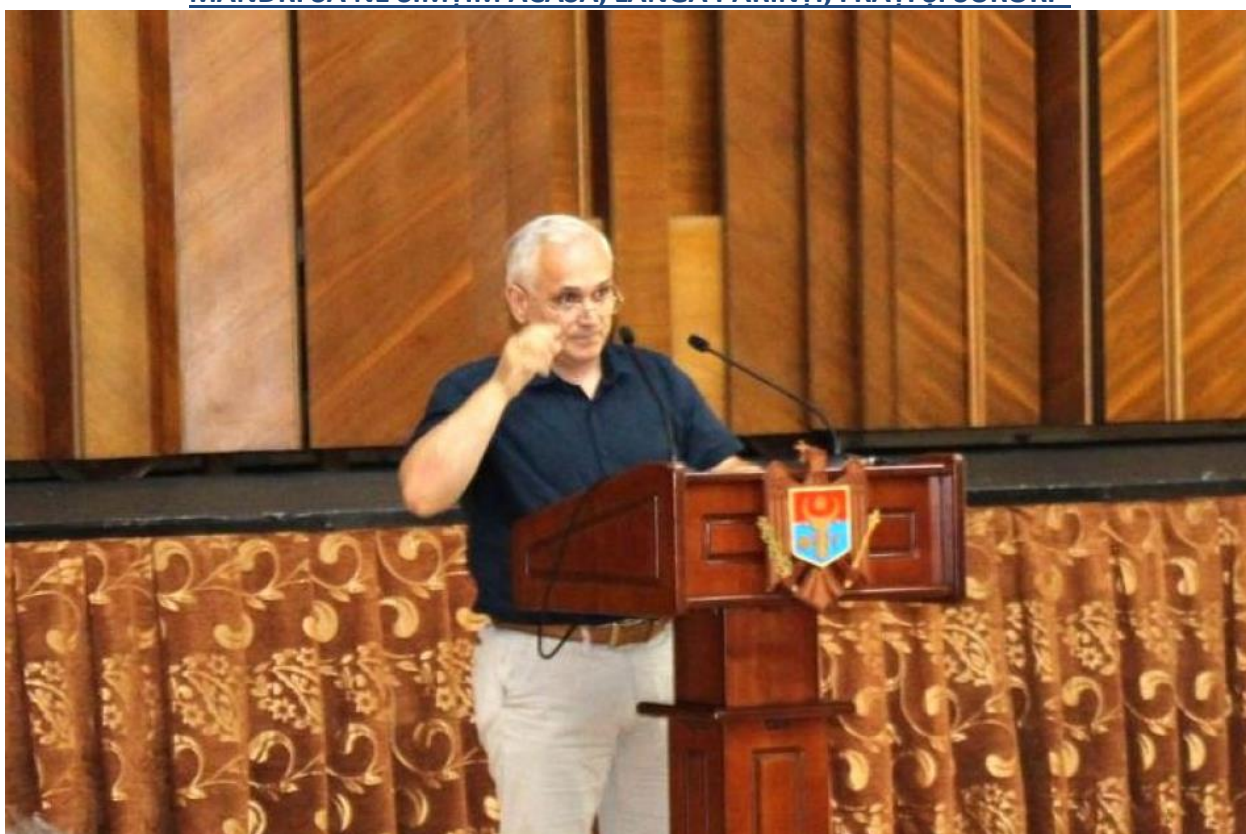
Gheorghe Răileanu a scos în evidență faptul că acum suntem în pragul unei posibilități enorme de a reveni la normalitate, dar pentru asta trebuie să se mobilizeze toți primarii, indiferent de partidul din care fac parte. „Noi știm că avem interese comune și știm cum putem să ajutăm poporul. Și CALM a fost supus unor presiuni pentru a fi distrus, dar au pus toți umărul pentru a păstra această organizație. Poate cinci sau zece primari au servit regimul cu fidelitate, majoritatea însă și-au dat seama ce s-a întâmplat în țara noastră. Cred că trebuie să conștientizăm tot ce s-a întâmplat, opoziția actuală să mediteze și să tragă niște concluzii. **Responsabilitatea este în fața**

națiunii, noi trebuie să conștientizăm pentru cine am fost aleși și ce facem. Astăzi s-a vorbit foarte mult despre strategii. Strategiile conțineau foarte multe elemente care se numeau cum vreți, dar nu erau în interesul poporului. Toate erau politizate. Tot ce se făcea avea amprenta așa-numitului politic, interesul fiind al unui singur partid."

Primarul de Cimișlia și-a îndemnat colegii să se mobilizeze și să nu admită radicalizarea pozițiilor. „Să fim unii și să lucrăm pentru poporul nostru. Controlul trebuie să fie de jos în sus, trebuie să fie asigurat de cetățeni. Noi suntem aleși direct de către cetățeni și ei pot să ne verifice. M-a impresionat legea din Austria, acolo APL au comisii de revizie, care sunt date în mod obligatoriu opoziției. Aceste comisii fac față tuturor controalelor, iar instituțiile statului se implică doar atunci când sunt semne de crimă. Îmi doresc să ne gândim și la poliția locală. Discursul dnei Maia Sandu m-a surprins prin complexitate și cred că a reușit să expună tot ce ne-a durut, tot ce am creat, am suferit noi până acum, și dacă fenomenele și procesele sunt înțelese corect, cred că avem șansa să reușim."

Serviciul de Comunicare al CALM

ALEXEI BUSUIOC, PRIMAR DE CAPACLIA, CANTEMIR: „REPUBLICA MOLDOVA NU ESTE DOAR CHIȘINĂUL. RM SUNTEM NOI – SATELE, COMUNELE ȘI ORAȘELE, ESTE TOT CE NE FACE MÂNDRI SĂ NE SIMTIM ACASĂ, LÂNGĂ PĂRINȚI, FRAȚI ȘI SURORI”

La întrevvedereea aleșilor locali cu noul Guvern al Republicii Moldova, Alexei Busuioc, primar de Capaclia, Cantemir a vorbit despre satele mici și experiențele țărilor cu democrații locale avansate.

„Veșnicia s-a născut la sat, așa spunea Lucian Blaga, eu cred că nu doar veșnicia, dar și însuși timpul, libertatea și umanitatea. Acolo timpul trece greu, încet, nimeni nu se grăbește, viața se scurge lin, se profită din plin de fiecare clipă. Oamenii sunt mai prietenoși, mai buni la suflet, ei judecă altfel lucrurile, respectând obiceiurile noastre străvechi și tradițiile, punând pe primul loc omul și apoi pământul. Colegul nostru din România Emil Drăghici a spus că oamenii nu sunt cifre și satele nu sunt sume. Unde este granița dintre un sat mare și un sat mic? Care este exact numărul de populație care să ne indice dacă suntem într-un sat mai mare sau mai mic? Pe parcursul anilor, grație CALM-ului am avut ocazia să mergem în diferite țări de unde am preluat foarte multă experiență. După reforma teritorial administrativă care a avut loc în Letonia acum circa 20 de ani, fostele raioane sovietice au devenit primării și astăzi au vreo 20-30 de primării. **Din spusele colegilor din Țările Baltice, acest exemplu nu este unul relevant, deoarece serviciile sunt îndepărtate de cetățean, distanțele fiind mari până la aceste servicii. Cetățeanul trebuie să piardă timp, bani, resurse pentru a soluționa o mică problemă.** La celălalt pol aș pune experiența Franței. Sistemul administrativ francez nu este tocmai cel mai bun, dar ei au 36 000 de primării. Sunt comune cu 360 de oameni, e adevărat că serviciile sunt desconcentrate către primăriile mai mari, dar acest sistem funcționează extraordinar. Un bun exemplu este în România. Satele din împrejurimi, legate istoric se unesc în comune, lucru care este aplicat și la noi. De obicei, reședința comunei se află într-un sat mai mare, cu o populație mai mare. RM se deosebește de alte țări civilizate mai ales prin sistemul administrativ sovietic, este vorba de raioane. Reprezentanții Consiliilor raionale sunt activi doar în campaniile electorale. **„Pentru întreținerea Consiliului raional din Cantemir se cheltuie circa 19 milioane de lei. Suntem 27 de primării. Chiar dacă s-ar împărți acești bani per capita, vă imaginați câte lucruri am putea face? Nu facem nimic de capul nostru, ci în bază legală, împreună cu Consiliul local.** Distribuim banii conform necesităților din sat. Pentru mulți experți care mai sunt pe la Parlament, Guvern și umblă în fiecare seară pe la televiziuni, noțiunea de RM este acolo unde se întoarce troleibuzul nr. 9 și nr. 24. Țara e altceva, nu e ce spun ei la televizor. **Soluții ar fi foarte multe dacă Guvernul ar fi mai aproape de CALM și s-ar sfătui cu APL de nivelul I și nu cu tot felul de experți, analiști care fac tot felul de strategii, cheltuiesc sume colosale de bani și nimănui nu trebuie aceste tone de hârtie.** Această adunare nu ne permite să facem o amplă radiografie a situației de la sate, timpul este limitat, dar dacă sunteți deschiși, neapărat vom veni cu expertiză, bazată pe practică și argumentată economic, pentru salvarea satelor noastre care, de fapt și sunt Moldova, pentru că Moldova nu este doar Chișinăul. Moldova suntem noi – satele, comunele și orașele, este tot ce ne face mândri să ne simțim acasă, lângă părinți, frați și surori.”

Serviciul de Comunicare al CALM

SPECIALIȘTII FUNCİARI DIN PRIMĂRII, UNA DINTRE CELE MAI IMPORTANTE ȘI DISCRIMINATE CATEGORII DE FUNCIONARI, SE UNESC ÎN CADRUL REȚELEI CALM!

La 30 mai a fost creată Rețeaua Profesională a Specialiștilor pentru reglementarea proprietății funciare din cadrul CALM. În cadrul emisiunii „La Înălțime cu CALM” din 15-16 iunie (transmisă la posturile de radio Eco FM și Jurnal FM) ne-am propus să aflăm de ce este nevoie de o asemenea Rețea, care sunt obiectivele CALM, dar și care sunt așteptările acestei categorii de funcționari din cadrul APL. Protagonisții ediției au fost [Viorel Furdui](#), directorul executiv al CALM, Lilian Mindov, șeful Direcției Cadastru al Agenției Relații Funciare și Cadastru, Ecaterina Scutari, specialist principal din cadrul Consiliului raional Călărași, experții CALM [Alexandru Morcov](#) și [Darie Nadejda](#), Ina Gîncu, inginer în reglementarea proprietății funciare de la primăria orașului Anenii Noi, Igor Comerzan, inginer funciar al raionului Cimișlia, [Olga Pac](#), primar de Vișniovca, raionul Cantemir, Igor Cristal, șeful secției din cadrul Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Primăriei municipiului Chișinău și Ionila Lozovan, primar al satului Pitușca, raionul Călărași. Toate emisiunile noastre le găsiți pe calm.md. Vă mulțumim pentru că alegeți să fiți „La Înălțime cu CALM!”

Emisiunea poate fi accesată la următorul link:

<http://calm.md/libview.php?l=ro&idc=66&id=5317&t=/SERVICIUL-PRESA/Comunicate/SPECIALITII-FUNCIARI-DIN-PRIMARII-UNA-DINTRE-CELE-MAI-IMPORTANTE-I-DISCRIMINATE-CATEGORII-DE-FUNCIONARI-SE-UNESC-IN-CADRUL-REELEI-CALM>

ÎN CADRUL CALM A FOST CONSTITUITĂ REȚEAUA PROFESIONALĂ A SPECIALIȘTILOR DIN APL ÎN PERCEPERE FISCALĂ!

Vineri, 14 iunie, la Chișinău s-au întrunit specialiștii în percepere fiscală din majoritatea raioanelor Republicii Moldova pentru a crea, în cadrul Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM), Rețeaua Profesională a acestei categorii de funcționari din administrația publică locală. La eveniment au participat experți ai CALM, reprezentanți ai Ministerului de Finanțe și ai Serviciului Fiscal de Stat.

Directorul executiv al CALM Viorel Furdui a menționat că acest eveniment se înscrie în logica strategiei CALM privind consolidarea capacităților diferitor categorii de funcționari din cadrul APL. „Perceptorii fiscali ocupă un loc deosebit în cadrul APL, de ei depinde foarte mult perceperea veniturilor la bugetele locale, bunăstarea APL, dar și posibilitățile acestora de a soluționa mai multe probleme din comunitățile pe care le reprezintă. Inițiativa noastră este absolut necesară, deoarece această categorie de persoane se confruntă cu o serie de probleme privind condițiile de muncă, salarizarea, instruirea etc.” Viorel Furdui a constatat că în prezent, această categorie de funcționari nu beneficiază de toate condițiile necesare, nu sunt asigurați cu salarizarea corespunzătoare, ceea ce determină mulți oameni să plece sau să nu fie motivați să se angajeze în APL, ceea ce afectează foarte mult activitatea APL și poate afecta și calitatea serviciilor prestate cetățenilor.

Expertul CALM Viorel Gîrbu a explicat că impozitele încasate la nivel local sunt conceptul de bază a ceea ce înseamnă administrație locală, deoarece impozitele colectate la nivel local reprezintă acele sume financiare care sunt utilizate de către APL în vederea prestării serviciilor, a îmbunătățirii condițiilor de trai ale cetățenilor din comunitate. „Perceperea fiscală este esența conceptului de autonomie locală, iar RM înregistrează foarte multe curențe la acest capitol în plan legislativ și administrativ, al atitudinii și comunicării dintre APL și APC.” Expertul a fost de părere că vor fi depășite aceste obstacole și vor fi înregistrate performanțe mai bune la acest capitol, anume ca urmare a creării Rețelei Profesionale a perceptorilor fiscali și altor acțiuni ce vor fi întreprinse.

Victor Ciocan, perceptor fiscal în primăria Lozova, raionul Strășeni activează în acest domeniu din 1993. „Cei mai responsabili cetățeni privind plata impozitelor sunt oamenii în vârstă. În general,

e greu să lucrezi cu oameni, fiecare are caracterul său și trebuie să fii și psiholog, nu doar funcționar, pentru a-i putea convinge că legea trebuie respectată."

Olga Munteanu, percepător fiscal în cadrul primăriei Strășeni a vorbit despre salariile majorate recent. „În schimb ni s-au luat premiile, dar și ajutorul material oferit la concediu și în consecință, primim tot atât sau chiar mai puțin." În altă ordine de idei, funcționarul a vorbit despre unele carențe din legislație. „Din anul 2013, Codul Fiscal prevede taxa pentru salubritate conform numărului de persoane cu domiciliul într-o localitate. Totuși, multe dintre ele au plecat peste hotare, dar au rămas la evidență în localitatea de baștină. O să ne adresăm la CALM cu o scrisoare ca să ne explice cum se încasează această taxă."

Maria Bârsanu, percepător fiscal din primăria Călărași are așteptări mari de la Rețeaua nou-creată. „Ne dorim să facem schimb de experiență cu colegii din alte primării, să ne ajutăm reciproc, să conlucrăm mai strâns cu CALM, să înlăturăm lacunele din legislație sau cele care nu ne permit să ne îndeplinim atribuțiile așa cum se cuvine."

Participanții au vorbit despre necesitatea existenței unei asemenea platforme, au pus în discuție și au aprobat Regulamentul și Planul de Acțiuni al Rețelei specialiștilor în percepere fiscală și au ales organele de conducere. Astfel, președinte al Rețelei Profesionale a specialiștilor în percepere fiscală a fost aleasă Elena Condrea, specialist în percepere fiscală de la primăria orașului Ialoveni, iar vicepreședinți au devenit Olga Munteanu, reprezentanta primăriei orașului Strășeni; Maria Popușoi, primăria Holercani, Dubăsari; Diana Rosipanu, reprezentanta primăriei orașului Bălți; Veaceslav Mățu, specialist în percepere fiscală la primăria orașului Soroca; Ludmila Ciobănică, primăria orașului Ciadîr-Lunga; Victoria Sîrghi, primăria satului Cioburciu, Ștefan Vodă și Ecaterina Namolovan, specialist în percepere fiscală la primăria orașului Rezina.

Expertul CALM Octav Ivanov a specificat faptul că următoarea structură, după Conferința Națională care a avut loc la 14 iunie, este Consiliul Național al Rețelei din care fac parte câte un membru de bază și un membru supleant din fiecare raion al RM, alături de președintele și vicepreședinții Rețelei, dar și coordonatorul Rețelei desemnat de CALM. „A treia structură este Biroul Executiv, membrii căruia sunt președintele, vicepreședinții și coordonatorul Rețelei desemnat de către CALM."

Rețeaua Profesională a specialiștilor în percepere fiscală este parte integrantă a CALM, fiind constituită prin libera manifestare a voinței specialiștilor în perceperea fiscală din cadrul APL, asociați pe criterii profesionale și reprezintă o platformă profesională de comunicare, consolidare profesională și schimb de experiență și promovare a membrilor săi. Rețeaua are drept scop promovarea bunei guvernări, eficienței administrative și calității serviciilor publice în cadrul APL.

Serviciul de Comunicare al CALM

ÎNCĂ DOUĂ COMUNITĂȚI LOCALE VOR BENEFICIA DE AUTOSPECIALE DIN PARTEA AUSTRIEI!

Proiectul comun CALM și Structure Projects Network din Austria, în parteneriat cu Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (IGSU) al MAI continuă să dea roade. La 18 iunie, curent, încă șapte autospeciale din Austria au ajuns în Republica Moldova, două dintre acestea au fost donate localităților Bobeica, Hâncești și Sărata Veche, Fălești.

În cadrul ceremoniei organizate la sediul IGSU, reprezentantul asociației austriece Hans Kohler a afirmat că prin acest suport se dorește suplینirea bazei tehnico- materiale de sporire a securității oamenilor. „Pentru a avea un fundament puternic al statului, trebuie să existe un fundament puternic al comunităților, unde cetățenii să se simtă în siguranță, inclusiv datorită pompierilor voluntari.”

Maria Galiț, primarul de Sărata Veche, Fălești și-a exprimat grațitudinea pentru gestul colegilor din Austria, afirmând că voluntarii din comunitatea pe care o reprezintă își vor desfășura activitatea cu dăruire și profesionalism.

Lilian Mustață, primar de Bobeica, Hâncești a declarat că voluntarii din Austria vin să dezvolte în localitățile de la noi voluntariatul, menționând și despre grija IGSU față de dezvoltarea infrastructurii Serviciului de Salvatori și Pompieri.

Expertul CALM Ludmila Malai a mulțumit partenerilor austriece pentru că facilitează întâlnirea pompierilor și salvatorilor profesioniști cu doritorii de a practica voluntar această meserie în comunitățile locale. „Mulțumim și angajaților IGSU pentru munca pe care o depun, pentru instruire, asistență și coordonare a activităților pompierilor voluntari.”

Șeful IGSU Mihail Harabagiu a afirmat că gestul colegilor din Austria este de a servi cetățenii RM, de a contribui la asigurarea securității în caz de incendii sau calamități naturale.

Proiectul comun CALM și Structure Projects Network , în parteneriat cu Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al MAI, prevede crearea posturilor de pompieri voluntari în localitățile rurale și asigurarea acestora cu autospecialele. În acest sens, la 20 august 2015 a fost aprobat acordul-model de parteneriat între CALM și IGSU. În ultimii șapte ani, în Republica Moldova au ajuns 45 unități de tehnică pentru cazuri excepționale, 11 dintre acestea fiind distribuite în comunitățile locale. Pompierii voluntari de la noi sunt instruiți de colegii lor din Austria, iar serviciile de pompieri voluntari din Sărata Veche și Bobeica vor deservi și localitățile vecine.

Serviciul de Comunicare al CALM

LA COLIBAȘI A FOST LANSAT SERVICIUL INTERCOMUNITAR DE POMPIERI VOLUNTARI!

Joi, 20 iunie, a avut loc lansarea oficială a Serviciului Intercomunitar de Pompieri Voluntari Colibași-Brînza-Vadul lui Isac. Autospeciala a fost donată de către Austria, iar cu ajutorul partenerilor a fost construit garajul, dar și sediul SIPV. La eveniment au participat reprezentanți ai asociației Structure Projects Network din Austria, ai Congresului Autorităților Locale din Moldova, ai proiectului Migrație și Dezvoltare Locală, ai primăriilor beneficiare, ai efectivului de salvatori și pompieri ai Direcției Situații Excepționale a municipiului Cahul.

Primarul satului Colibași Ion Dolganiuc a menționat că proiectul a demarat acum un an, iar la bază a stat conlucrarea frumoasă dintre CALM și Structure Projects Network din Austria, prin intermediul căror Colibași a fost selectată în calitate de localitate beneficiară și a primit ca donație această mașină de pompieri de ultimă generație. „Conlucrând cu colegii din Vadul lui Isac

și Brânza, am aplicat la proiectul Migrație și Dezvoltare Locală și am obținut finanțare în valoare de 50 000 de dolari pentru a construi edificiul destinat pompierilor și autospecialei."

Alesul local a declarat că, din momentul primirii autospecialei și până în prezent, pompierii voluntari au intervenit pentru a stinge mai multe incendii. „Le mulțumim tuturor partenerilor, pompierilor voluntari pentru dedicația lor, pentru că își pun în pericol sănătatea și viața. Mulțumim și cetățenilor satului Colibași, cei de acasă, dar și cei care au plecat peste hotare –toți sunt un bun partener al primăriei. Am avut donații din partea acestora în valoare de 17200 lei pentru construcția edificiului."

Potrivit directorului executiv al CALM Viorel Furdui, aceste posturi de pompieri voluntari unesc diverse categorii de instituții, primării și oameni. „Am văzut la prietenii noștri din Austria că în jurul acestor posturi de pompieri voluntari se consolidează și comunitatea locală. Pompierii voluntari devin un exemplu pentru copii și alți membri ai societății. Avem nevoie de asemenea exemple pentru educarea generației viitoare, dar și pentru dezvoltarea comunităților locale." Viorel Furdui s-a arătat convins de faptul că și alte localități vor crea asemenea servicii și în rezultat vor avea de beneficiat cât mai mulți cetățeni.

Șeful Direcției Situații Excepționale a municipiului Cahul, colonelul Ion Caraja a menționat că acesta este al 3-lea post de pompieri pe teritoriul raionului Cahul și al 49-lea pe teritoriul Republicii Moldova. „Prin efortul comun cu autoritățile locale ne dorim reducerea pericolului de incendii și a altor situații excepționale."

Reprezentantul Structure Projects Network Hans Kohler a afirmat că voluntariatul este un capital social pentru orice comunitate. „Nicio comunitate nu poate procura totul pentru oameni, iată de ce avem nevoie de voluntariat pentru a dezvolta comunitățile. Un alt obiectiv este de a asigura securitatea oamenilor. Aveți pompieri profesioniști, dar ei se află în centrele raionale, departe de multe localități rurale. În țara noastră, Austria, orice comunitate, mare sau mică, are cel puțin un post de pompieri voluntari. În cazul nostru poți ajunge la un incendiu în câteva minute, în cazul vostru este nevoie de 20-30 minute, aceasta este diferența pe care ne dorim să o excludem."

Petru Cojocaru din Colibași a mărturisit că la 4 decembrie 2018 i s-a aprins locuința și datorită pompierilor voluntari focul a fost stins la timp. „Pompierii au lucrat de la ora 2 până la 5 dimineața. În asemenea situații înțelegi cât de valoros este gestul unui om care vine să te ajute."

Elisei Gorlencu a decis să devină pompier voluntar pentru a fi de ajutor societății. „Am văzut câte lucruri face domnul primar pentru comunitate și m-am gândit să ajut și eu cu ce pot." Pompierul voluntar din Colibași a spus că împreună cu colegii săi au fost instruiți de pompierii din Austria, dar și de profesioniștii din Cahul.

La finalul evenimentului, pompierii au simulat stingerea unui incendiu izbucnit la piața din Colibași, iar copiii au avut posibilitate să facă poze în autospecială.

Serviciului Intercomunitar de Pompieri Voluntari Colibași-Brânza-Vadul lui Isac a devenit funcțional datorită Structure Projects Network, CALM, PNUD, Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare, Programului Migrație și Dezvoltare Locală, Inspectoratului General pentru Situații Excepționale, administrațiilor locale din cele trei localități și cetățenilor din Colibași.

Serviciul de Comunicare al CALM